

A m. kir. honvédelmi minisztérium 58.200/elo. szab. szerk. 1942. számú
körrendeletéhez.

E-táb. rend. szolg.

BIZALMAS!

Könyvárusi forgalomba
nem kerülhet!

TÁBORI RENDÉSZETI SZOLGÁLAT

(TÁB. REND. SZOLG.)

Szabályzat.

A m. kir. honvédelmi minisztérium kiadványa.

BUDAPEST
STÁDIUM SAJTÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
1942

Open for academic use.

A m. kir. honvédelmi minisztérium 58.200/els. szab. szerk. 1942. számú
körrendeletéhez.

E-táb. rend. szolg.

BIZALMAS!

Könyvársi forgalomba
nem kerülhet!

TÁBORI RENDÉSZETI SZOLGÁLAT

(TÁB. REND. SZOLG.)

Szabályzat.

A m. kir. honvédelmi minisztérium kiadványa.

Handwritten signature and date:
Németi Károly
1942

BUDAPEST
STÁDIUM SAJTÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
1942

58.200/el.

---

szab. szerk. 1942.

K ö r r e n d e l e t .

A „Tábori rendészeti szolgálat“ című szabályzat
1942. évben, a kiadás napján hatályba lép.

Budapest, 1942. évi január hó 27-én.

Bartha s. k.

m. kir. honvédelmi miniszter.

1. §. Általános irányelvek.

Tábori rendszetben a hadrakelt seregben, vala- 1.
mint a katonai közigazgatás alatt álló területeken vég-
zett katonai rendfenntartó szolgálatot értjük.

A tábori rendészeti szolgálatnak az a célja, hogy a
hadrakelt sereg körletében, valamint a katonai közigaz-
gatás alatt álló területeken végrehajtsa a rendfenntartó
intézkedéseket, amelyeket a hadműveletek érdeke, a had-
rakelt sereg rendje és biztonsága, valamint a hadműve-
leti terület közbiztonsága megkövetel.

A tábori rendészeti szolgálatot az egész hadműve-
leti területre kiterjedő hatáskörrel a fővezérség, saját
működési területükre kiterjedő hatáskörrel pedig a had-
sereg- és hadtestparancsnokságok irányítják, a tábori
rendészeti szervek pedig teljesítik, a tábori rendészeti
közreműködő szervek segítségével.

A tábori rendészeti szervezetet M. elrendelésekör
kell felállítani. A tábori rendészeti szolgálat a se-
regtestnek (csapattestnek) a hadműveleti területre ér-
kezésével kezdődik és annak a hadműveleti terület-
ről való kivonulásával ér véget. Belső katonai rendészeti
szolgálatra azonban a tábori rendészet szervei — a 2.
pont 2. bekezdésében foglalt hatásköri korlátozással —
a hadműveleti területen kívül is felhasználhatók.

A polgári lakosságot kötelező közigazgatási intéz- 2.
kedéseket a tábori rendészet szervei csak ott és csak
olyan terjedelemben tehetnek, ahol és amilyen korlátok
között arra külön rendelkezést vagy felhatalmazást
nyernek. Kivételes esetben, ha a késedelem veszélyel

jár és az illetékes katonai közigazgatási parancsnokság idejében nem intézkedhetik, a tábori rendészeti tisztek és a tábori csendőrőrsparancsnokok külön vett rendelkezés vagy felhatalmazás nélkül, önállóan is megtehetik azokat a közigazgatási intézkedéseket, amelyek a veszély vagy kár elhárítására, illetőleg csökkentésére szükségesek vagy alkalmasaknak látszanak. Az ilyen intézkedésről jelentést kell tenni annak a katonai közigazgatási parancsnokságnak, amely az elrendelésre rendes körülmények között hivatott lett volna.

A hadműveleti területnek rendszeres katonai közigazgatás alatt álló részén a hadrakelt sereg mozgó tábori rendészeti szerveinek hatásköre csak a 12. §-ban felsorolt tennivalókra és csak a hadrakelt sereghez tartozó személyekre terjed ki, a polgári lakosságra nem. Tetteskapás esetében azonban a tábori rendészeti szervek és közegek bármilyen területen és bárkivel szemben felléphetnek, de a további eljárást a területen illetékes tábori, illetőleg más rendészeti szerveknek kell átengedniök.

A hadműveleti területnek azon a részén, amelyen a magyar, illetőleg szövetséges polgári hatóságok és a rendes közbiztonsági szervek működnek, vagy amely rendszeres katonai közigazgatás alatt áll, az illetékes seregtest-parancsnokság a hadrakelt sereg egyes tábori rendészeti szerveit, amelyek átmenetileg nélkülözhetők, esetenként kiadandó rendelkezéssel és ideiglenes hatállyal egyes katonai közigazgatási parancsnokságok rendelkezésére bocsáthatja, de a hadrakelt sereghez tartozó tábori rendészeti szervet ilyen címen visszahagyni nem szabad.

3. A tábori csendőrség és a csapatcsendőrség tisztjeit és legénységét csak ebben a szabályzatban meghatározott szolgálatokra szabad alkalmazni; olyan feladatokkal, amelyek nem tartoznak hatáskörükbe, nem szabad őket a rendeltetésüktől elvonni. Különösen tilos a tábori

csendőröket vagy csapatcsendőröket magántermészetű, személyes, vagy nem tábori rendészeti irodai szolgálatra, küldöncökül, futárokul vagy pedig olyan ör- és ügyeleti szolgálatra igénybevenni, amelyet a nem tábori rendészeti legénység is elláthat. Szükségszerű katonai közigazgatás alatt álló területen a seregtestparancsnokságok katonai közigazgatási előadói hivatásos csendőrtisztek is lehetnek.

A tábori csendőrség alakulatait — nehéz utánpótlásuk miatt — az arcvonalban küzdő csapatként csak végső szükség esetén szabad alkalmazni.

A tábori csendőrség és az irányítása szerint 4. működő csapatcsendőrség, a tábori rendészeti szolgálatot a szabályzat értelmében, valamint saját előjárói parancsai szerint önállóan látja el. Tábori csendőrnek (csapatcsendőrnek) a tábori rendészeti szolgálat körébe vágó parancsot rendszerint tiszti előjárója útján kell kiadni. A tábori rendészet körébe vágó szóbeli parancsot a tábori csendőr (csapatcsendőr) csak saját előjáróitól fogadhat el. A Szolg. Szab. I. rész 64. pontja szerint a feljebbvaló kivételes parancsadási jogát velük szemben csak olyan tiszti feljebbvaló gyakorolhatja, akit a tábori csendőr (csapatcsendőr) személyesen¹ ismer, vagy aki ebben a minőségében magát igazolja és a parancsot írásban adja.

Ha valamelyik parancsnokság vagy tiszt a tábori csendőrnek (csapatcsendőrnek) az előjárói valamelyikétől vett parancsát a hadműveleti helyzet kényszerítő körülményei következtében saját felelősségére megváltoztatni kénytelen, jelentést (közlést) kell tennie annak, aki az eredeti parancsot kiadta. Igazoltatás, nyomozás vagy feljelentés mellőzésére, ha a foganatosítás szükséges vagy indokolt, tábori csendőrnek (csapatcsendőrnek) a saját előjárókon kívül senki sem adhat parancsot,

5. A tábori csendőr (csapatcsendőr) tiszték és legénység hivatása körébe vágó felszólításának, rendfokozatra való tekintet nélkül, mindenki köteles eleget tenni. A szolgálatilag eljáró tábori csendőr, valamint a csapatcsendőr is a Szolg. Szab. I. Rész-ben meghatározott jogokkal felruházott katonai őr; a vele szemben elkövetett tiszteletlenség, engedetlenség, fenyegetés vagy erőszak, ha a tettes katonai személy, a Kbt. III. fejezetében megállapított katonai őr elleni büntett vagy vétség tényálladékát meríti ki, ha pedig polgári személy a tettes, az 1914: XL. t.-c. 4. §-ába ütköző hatósági közeg elleni erőszak büntettének vagy vétségének esetét.

A tábori rendészeti szerveket és közegeket ebben a működésükben mindenki támogatni köteles. Különösen fontos, hogy ezek a szervek minden, a tábori rendészeti szolgálatot érintő eseményről vagy hírről azonnal értesüljenek. Működésüket, főként pedig a puhatolást, nyomozást, kikérdezést, elfogást, házkutatást, lefoglalást, őrizetbevételt nem szabad megakadályozni vagy megnehezíteni. Ha segítséget kérnek, minden parancsnok kötelessége, hogy részükre karhatalmat kirendeljen.

A hadrakelt seregek azok a parancsnokságai vagy alakulatai, amelyek nem tábori rendészeti vagy közreműködő szervek (8—11. §.), rendszeres tábori rendészeti szolgálatot nem végeznek. Azokat az intézkedéseket, amelyeket a szabályzat a tábori rendészeti szervek (közreműködő szervek) kötelességeként megszab, minden parancsnokság, stb. is megteheti, ha ott, ahol intézkedni kell, tábori rendészeti szerv nincsen és a késedelem veszéllyel jár. Az intézkedésről, amely csak ideiglenes hatályú, a legközelebbi tábori csendőrtisztnek jelentést kell tenni (értesítést kell küldeni), a továbbiakban pedig az ő utasítása (kérése) szerint kell eljárni. Elfogott személyeket és őrizetbe vett tár-

gyakat, írásbeli jelentés (értesítés) kíséretében, a legközelebbi tábori rendészeti szervnek kell átadni.

A tábori rendészeti szolgálatra vonatkozó minden intézkedés és végrehajtás a szabályzat szerint, azonban a viszonyokhoz való rugalmas alkalmazkodással és önálló kezdeményezéssel történjék.

Az önkényeskedés, vagy egyéb visszaélés, a cselekmény természete szerint fegyelmi vagy bűnvádi megtorlást von maga után.

Tábori rendészeti intézkedéseket minden más intézkedéstől elkülönítve kell kiadni.

Ezt a szabályzatot, amely elsősorban a hadrakelt 6. sereg tábori rendészeti szolgálatát szabályozza, értelemszerűen alkalmazni kell a rendszeres katonai közigazgatás alatt álló területen telepített (nem mozgó) tábori csendőrség szolgálatára is. Azokat a kérdéseket, amelyekre vonatkozóan ez a szabályzat a telepített csendőrség számára nem tartalmaz rendelkezéseket, a fővezérség szabályozza.

A tábori rendészetnek békében történő előkészítését, a tábori csendőrök és a csapatcsendőrök kiképzését, továbbá a tábori rendészeti szerveknek a hadrakelt seregben vagy azonkívül szükséges belső igazgatását és anyagi ellátását a „Szabályzat a tábori rendészet előkészítésére, igazgatására és anyagi ellátására“ című szolgálati könyv szabályozza.

I. FEJEZET.

A tábori rendészet szervezete.

2. §. Szervezési alapelvek.

A tábori rendészet szervezete:

irányító parancsnokságokra,

tábori rendészeti szervekre és

közreműködő tábori rendészeti szervekre tagozódik.

Irányító parancsnokságok: a fővezérség, a hadse-
reg- és a hadtestparancsnokságok, illetőleg az utóbbiak
tábori rendészeti hatáskörével a fővezérség által fel-
ruházott parancsnokságok.

Tábori rendészeti szervek: a tábori csendőrség, a
csapatcsendőrség és tábori rendészeti szolgálatra alkal-
mazott hadtáp-csendőrzászlóaljok.

Közreműködő tábori rendészeti szervek: a szállás
(tábor) parancsnokságok, a térparancsnokságok, a
pályaudvar- (hajóállomás) parancsnokságok, a sze-
mélyirányító állomások, továbbá rendszeres katonai
közigazgatás alatt álló területen: a katonai közigaz-
gatás parancsnokságai és közegei, a nem tábori ren-
dészeti szolgálatra alkalmazott hadtáp-csendőrzászlóaljok
és végül — kivételes szükség esetében — az ór- és ügye-
leti közegek.

Rendszeres katonai közigazgatás alatt álló terüle-
ten működő tábori csendőrségi szervek szolgálatukat

az illetékes katonai közigazgatási parancsnokságok rendelkezései szerint, de csendőrségi előjáróik közvetlen parancsnoksága alatt álló saját szervezetük keretében teljesítik.

8. A tábori rendészeti szerv annak a honvéd parancsnokságnak van közvetlenül alárendelve, amelynek állományába szervezetszerűen tartozik. A seregtest parancsnokságokhoz beosztott tábori csendőrsztagok a hírszerző (vezérkari) tiszt rendelkezésére is állanak; állománykezelés és élelmezés tekintetében a törzscsapatokhoz tartoznak.

A tábori rendészeti szolgálat szakszerűségének, valamint a tábori csendőrszervek összeműködésének biztosítása céljából azonban a seregtest-parancsnoksághoz tábori rendészeti előadói minőségben beosztott tábori csendőrtisztnek a seregtest bármelyik alárendelt parancsnokságához szervezetszerűen vagy ideiglenesen beosztott tábori csendőrszerv felett szakellenőrzési joga van. A szakellenőrzés kiterjed:

a) annak ellenőrzésére, hogy a tábori csendőrség szervei csak ebben a szabályzatban meghatározott szolgálatot végezzék s hogy azokat, illetőleg azok egyes tiszteit vagy legénységét e szolgálatuktól a hivatásukhoz nem tartozó tennivalókkal el ne vonják;

b) hogy mindenik tábori csendőrszerv teljesítő-képessége kihasználtsassék s hogy létszámmegoszlásuk a szolgálat követelményeihez igazodjék;

c) hogy a tábori rendészeti szolgálat szakszerűsége, valamint a tábori rendészeti szervek célszerű együttműködése biztosítva legyen;

d) hogy a szakoktatás és a kiképzés megfeleljen a követelményeknek, végül

e) hogy az írásbeli ügyvitel terjedelme a feltétlenül szükséges mértéket meg ne haladja, ezen belül azonban pontos, szabályszerű és célszerű legyen.

Nem tartozik a táborigazgatási előadó ellenőrzése alá az a táborigazgatási csendőrségi szerv, amelynek parancsnokaként a táborigazgatási előadóénál magasabb rendfokozatú csendőrtiszt van rendszeresítve.

A táborigazgatási előadó ezt az ellenőrzést mind ügyviteli úton, mind pedig az ellenőrzött táborigazgatási csendőrségi szerveknek időnkint történő személyes megtekintése útján gyakorolja, a seregtest-parancsnokság vezérkari főnökétől kapott irányelvek szerint.

A seregtest-parancsnokságnak alárendelt más seregtest-parancsnoksághoz beosztott táborigazgatási csendőrszervnél tapasztalt hiányosságok esetében a táborigazgatási előadó önállóan nem intézkedhetik, hanem a szükséges intézkedések megtételére vagy azt a honvédparancsnokságot kéri fel, amelyhez az ellenőrzött táborigazgatási csendőrszerv be van osztva, vagy pedig saját seregtest-parancsnoksága vezérkari főnökének tesz — intézkedés végett — jelentést.

A táborigazgatási csendőrség szerveinek működési területe elvileg ugyanaz, mint az előljáró parancsnokságé. A csapatcsendőrség saját csapattestének ugyanilyen körletében működik. A közreműködő táborigazgatási szervek azon a területen vagy helyen teljesítenek táborigazgatási szolgálatot, amelyen egyébként is katonai parancsnoklási (katonai közigazgatási) jogokat gyakorolnak. Ha ugyanazon a területen több táborigazgatási szerv vagy közreműködő szerv van, működési területüket az irányító parancsnokság határolja el. Ahol táborigazgatási csendőrség is van, a táborigazgatási szolgálatot a létszámához képest, elsősorban ez teljesítse.

A) IRÁNYÍTÓ PARANCSSNOKSÁGOK.

3. §. A fővezérség.

9. A tábori rendészeti szolgálat szabályozása a fővezérség hírszerző és kémelhárító osztályának hatásköre. Ezen az osztályon belül a tábori rendészeti ügyeket a tábori rendészeti alosztály intézi. Az alosztály vezetője tényleges állományú, magasabb rendfokozatú hivatásos csendőrtörzstiszt, aki ebben a minőségében a tábori rendészeti szolgálat főnöke.

Az osztályvezető állapítja meg, hogy milyen ügyeket kell a tábori rendészeti alosztály vezetőjének az ő döntése alá bocsátania és milveneket intézhet el saját hatáskörében. A tábori csendőrséghez beosztott tisztek és legénység, valamint a hadtáp-csendőrzászlóaljak állományába tartozó hivatásos csendőrtisztek és legénység személyi, fegyelmi és kiképzési ügyeit, valamint utánpótlását a tábori rendészeti alosztály vezetője, az osztályvezetőtől kapott általános irányelvek szerint, önállóan intézi.

Hosszabb ideig tartó háború esetén a fővezérség tábori rendészeti alosztályában előadókul olyan csendőrtiszteket kell alkalmazni, akik megelőzőleg alsóbbfokú tábori rendészeti szerveknél gyakorlati tábori csendőrségi szolgálatot teljesítettek.

4. §. Irányító seregtest-parancsnokságok.

10. Az irányító seregtest-parancsnokságokhoz beosztott tábori csendőrtiszt a tábori rendészeti előadó. Közvetlenül a vezérkari főnöknek van alárendelve.

A tábori csendőrtiszt a seregtest-parancsnokság tábori csendőrosztágának parancsnoka.

Az irányító seregtest-parancsnokság a fővezér- 11.
ség által kiadott rendelkezések keretében:

kihirdeti a katonai személyekre és a polgári lakos-
ságra vonatkozó rendelkezéseket és tilalmakat;

a hadműveleti területen belül a személyi és a járó-
műközkedést tábori rendészeti szempontból szabá-
lyozza, illetőleg korlátozza;

a tábori rendészeti büntetőiszteket névszerint fel-
hatalmazza a tábori rendészeti büntetőszolgálat ellá-
tására;

ha a hadműveletek megkívánják, lakott helységek
vagy területek polgári kiürítését elrendeli,

megszállott idegen területen indokolt esetben hadi-
sarcot vagy előzetes pénzbeli biztosítékot vet ki.

B) TÁBORI RENDÉSZETI SZERVEK.

5. §. Táborig csendőrség.

A tábori rendészeti szolgálat súlya a tábori 12.
csendőrségen van.

A tábori csendőrséget, saját tényleges- és tartalék-
állományából, a m. kir. csendőrség állítja fel. A tábori
csendőrség egyénei rendfokozatuk előtt a „tábori
csendőr“ megjelölést használják.

A tábori csendőrség szervei: mozgók és telepít- 13.
ettek. Mozgó szervek: a tábori csendőrsztagok és a
(mozgó) tábori csendőrőrsök, telepítettek: a tábori
csendőr osztály- és szárnyparancsnokságok és a (tele-
pített) tábori csendőrőrsök.

A mozgó tábori csendőrszervek a szorosán vett
hadrakelt sereg kötelékében, a telepítettek pedig a rend-
szeres katonai közigazgatás alatt álló területeken teljesí-
tenek szolgálatot.

A különleges feladatú táborig csendőrosztagokat és őrsöket „Táborig csendőri nyomozó osztag“-nak, illetőleg „Táborig csendőr nyomozó őrs“-nek nevezzük. Ezek szervezeteit külön rendelkezések írják elő.

A mozgó táborig csendőrőrs legalább hét hivatásos csendőrből álljon (1 őrsparancsnok és 6 csendőr). Ott, ahol szükséges, nagyobb létszámú táborig csendőrőrsöt is fel lehet állítani; a létszámot elsősorban nemtényleges csendőrlegénység beosztásával kell emelni.

Ha a viszonyok, vagy különleges feladatok a táborig csendőrőrsök létszámának átmeneti felemelését teszik szükségessé, ezt az irányító seregtest-parancsnokság rendeli el. Ilyen célra elsősorban kiképzett csapatcsendőröket kell igénybevenni; ha erre a célra nem lehet elég csapatcsendőrt elvonni, akkor más honvédlegénység, elsősorban tisztetek is beoszthatók. Kiválasztásukra ugyanazok a feltételek irányadók, amelyeket a 183. és 219. pontok meghatároznak.

14. Több mozgó táborig csendőrőrs, hivatásos csendőrtiszt parancsnoksága alatt, táborig csendőrosztagot alkot. Ugyanannál a parancsnokságnál, illetőleg ugyanabban a helységben egyszerre több táborig csendőrőrs is működhetik. Tennivalóiknak, területüknek stb. szétválasztása a táborig csendőrosztagparancsnok feladata.

Minden táborig csendőrosztagnál az őrsök egyike nyomozó-őrs legyen.

A táborig csendőrosztaghoz egy szolgálatvezetőt és egy irnokot kell beosztani.

15. Táborig csendőrosztagot kell felállítani

s z e r v e z e t s z e r ű e n :

- a) a fővezérségnél;
- b) minden hadseregparancsnokságnál;
- c) minden hadtestparancsnokságnál;

esetenkint:

d) a hadműveleti területen fekvő olyan helységekben, amelyekben sem polgári, sem pedig rendszeres katonai közigazgatás nem működik, de amelyek akár fontosságuk, akár pedig kiterjedésük vagy lélekszámuk miatt fokozott tábori rendészeti felügyeletet igényelnek és erre a célra az irányító seregtest-parancsnokság rendelkezésére álló tábori csendőrség létszáma nem elegendő. Az ilyen kivételes tábori csendőroszttag (nyomozó osztag) létszáma és őrsének száma a mindenkori szükséghez igazodik; ezeket, valamint a tábori csendőrséget alkotó osztagokat is, a fővezérség állítja fel.

Tábori csendőrsöket kell felállítani

szervezetszerűen:

- a) a fővezérségnél és minden hadseregparancsnokságnál hármat;
- b) minden hadtestparancsnokságnál négyet;
- c) minden más hadműveleti egységnél egyet;

esetenkint:

olyan helyeken vagy helységekben, amelyeknek tábori rendészeti felügyelete különösen fontos. Ilyen helyekre a tábori csendőrsöt a hadsereg- vagy hadtestparancsnokság tábori csendőroszttagának állományából kell kikülöníteni.

A tábori csendőroszttagokat a seregtest szerint, a tábori csendőrsöket pedig ugyancsak a seregtest szerint, de folytatott számozással kell megjelölni. Pl. „A m. kir. 2. hadseregparancsnokság tábori csendőrosztaga“, „A m. kir. VII. hadtestparancsnokság 3. tábori csendőrsre“, „A m. kir. 29. könnyű hadosztályparancsnokság tábori csendőrsre“. Ha a tábori csendőroszttag vagy őrs szervezetszerűen nem tartozik a seregtestparancsnokság kötelékébe, az állomáshelye szerint jelöljük meg, pl. „M. kir. tábori csendőroszttag, Nagyvárad“.

Ha hivatásos csendőrtiszteket vagy tábori csendőröket a tábori rendészeti szolgálatban csapatcsendőr vagy más tisztekkel (altisztekkel) együttesen alkalmazunk, egyenlő rendfokozat esetén a parancsadás joga a hivatásos csendőrszemélyt illeti meg.

17. A tábori csendőrtartalék-osztaggal a fővezérség rendelkezik. Feladata:

a) mint a tábori csendőrség keretalakulata, gondoskodik a tábori csendőrség tisztjeinek és legénységének, valamint a hadtáp csendőrzászlóalj hivatásos csendőrtisztjeinek és legénységének utánpótlásáról, a fővezérségtől kapott rendelkezések szerint;

b) esetenként felállított tanfolyamokon a tiszteket és legénységet tábori csendőrségi szakkiképzésben részesíti;

c) szükség esetében a hadműveleti területen karhatalmat szolgálat.

Ha szükséges és, ha a tábori csendőr tartalékosztig létszám- és elhelyezési viszonyai megengedik, a tábori csendőrtanfolyamokba csapatcsendőrtisztek is vezényelhetők. Oktatókul olyan hivatásos csendőrtiszteket, segédoktatókul pedig olyan hivatásos csendőraltiszteket kell alkalmazni, akik már gyakorlati tábori rendészeti szolgálatot teljesítettek.

18. Rendszeres katonai közigazgatás alatt álló területen 10—20 (telepített) tábori csendőrőrs tábori csendőrszárnyat, 3—6 tábori csendőrszárny pedig tábori csendőrosztályt alkot. A tábori csendőrszárnyparancsnokságokhoz, a szükség szerint, tábori csendőrszakaszparancsnokok is beoszthatók. Ha valamely területen a tábori csendőrosztályok felett magasabb csendőrparancsnokságot is fel kell állítani, ezt esetenként a fővezérség rendeli el.

A telepített tábori csendőregységek tiszti és legénységi létszámát a fővezérség, a honvédelmi és a belügyminiszterrel egyetértve állapítja meg, a tábori csendőr-

osztályokon belül pedig — a telepített tábori csendőr-
 őrsök állomáshelyeivel együtt — a tábori csendőrszta-
 parancsnok, aki tartson legalább szakasznyi létszámú,
 tüzéros, mozgékony karhatalmi tartalékot is.

A telepített tábori csendőrparancsnokságokat — e
 jellegük megemlítése nélkül — csupán az állomáshelyük
 szerint kell megjelölni. (Pl.: „M. kir. tábori csendőr-
 parancsnokság, Nagylak“.) Ha szükséges, a közelebbi
 címet (tábori postaszámot) is fel kell tüntetni.

6. §. Csapatsendőrség.

A tábori csendőrséget a csapatsendőrségek **19.**
 egészítik ki. A hadrakelt seregben a csapatsendőrségek
 nem alkotnak egységes szervezetet, hanem csapattesteik
 önálló tábori rendészeti szerveiként működnek.

A csapatsendőrök tábori rendészeti szolgálatukat
 elsősorban a hadrakelt sereg állományába tartozó sze-
 mélyekkel szemben teljesítik. Magyarországnak, vagy
 szövetséges államnak azon a területén, amelyen a rendes
 magyar, illetőleg szövetséges közbiztonsági szervek
 vagy pedig a tábori csendőrség szervei működnek,
 a csapatsendőrök polgári személyekkel szemben csak a
 közbiztonsági szempontból halaszthatatlan intézkedése-
 ket foganatosíthatják. Elfogatás esetén kötelesek őket,
 mihelyt lehetséges, a tábori csendőrségnek, illetőleg
 a rendes közbiztonsági szerveknek vagy közegeknek
 átadni.

A csapatsendőrséget rendszerint csak a saját **20.**
 csapatteste tábori rendészeti szolgálatának ellátására
 kell alkalmazni. Az irányító seregtest-parancsnokságnak
 jogában áll ugyan, hogy egyes csapattestek csapat-
 csendőrségét vagy egyes csapatsendőröket is, sürgős
 szükség esetében, kivételesen és átmenetileg a csapat-
 testen kívül alkalmazzon vagy őket a tábori csendőrség

átmeneti megerősítésére felhasználja, de a csapatcsendőröket csapattestüktől tartósan elvonni vagy a csapatcsendőrök létszámát elvezénylésekkel csökkenteni nem szabad. A csapatcsendőrtisztekben és legénységben jelentkező fogyatéket a csapattestparancsnok azonnal pótolja.

Ha ugyanabban a helységben vagy körletben több csapattestnek van csapatcsendőrsége, a működési körleteket a szállásparancsnok szabályozza.

A csapatcsendőrségek működése a tábori csendőrségnek az egész hadműveleti területre (tehát a csapattestek elhelyezési területére is) kiterjedő szolgálati hatáskörét és területi illetékességét nem érinti.

A csapatcsendőrség a tábori rendészeti szolgálatot e szabályzat előírásainak keretében, továbbá az irányító seregtest-parancsnokság általános és a csapattestparancsnok részletintézkedései szerint teljesíti. A részletintézkedések nem tartalmazhatnak a szabályzattal ellentétes rendelkezéseket. A csapatcsendőrségek működését az irányító seregtest-parancsnokság tábori rendészeti előadója ellenőrzi. Ő gondoskodik a csapatcsendőrtisztek és legénység szakképzéséről is. A seregtestparancsnokság utasítására a csapatcsendőregységeket megszemlélheti.

21. Csapatcsendőri szolgálatra kell alkalmazni:
 csapattestenként egy alantos tisztet;
 csapattestenként egy hivatásos csendőrtiszthelyettes (mint szolgálatvezetőt);
 zászlóaljankint (osztályonként) egy tiszthelyetteset;
 alosztályonként két tisztet.

Az ezredközvetlenek csapatcsendőreit a csapattest törzsénél, a kötelékben levő alosztályok csapatcsendőreit pedig a zászlóaljak (osztályok) törzseinél tiszthelyettes parancsnoksága alatt „csapatcsendőrraj“-ban kell egyesíteni. A csapatcsendőrrajok a tábori rendészeti szolgálat egységes vezetése és ellenőrzése, valamint e szolgál-

latban való kiképzés tekintetében a csapatcsendőrtiszt parancsnoksága alatt állanak. Önálló alosztályok csapatcsendőreikkel maguk rendelkeznek.

A csapattestparancsnok, ha szükségesnek látja, a csapatcsendőrrajokat a csapattestparancsnokság törzsénél, a csapatcsendőrtiszt közvetlen parancsnoksága alatt, „csapatcsendőrszakasz“-ban egyesítheti. Több csapattest csapatcsendőrsége nem egyesíthető. Ha a csapattest valamelyik zászlóalját (osztályát) kikülönítik, vagy más csapattest kötelékebe helyezik, csapatcsendőrraját magával viszi. Ilyen esetben a csapatcsendőrraj tiszti ellenőrzését az új előljáró csapattest csapatcsendőr tisztje, ha ilyen nincsen, a zászlóalj- (osztály)-parancsnok által megjelölt tiszt (K. tiszt) látja el, egyéb szolgálati kötelességei mellett.

Kikülönített vagy szétagolva alkalmazott alosztályok csapatcsendőr szolgálatát annak a csapattestnek a csapatcsendőrsége látja el, melynek kötelékében vagy területén alkalmazva vannak.

A csapatcsendőröket az alosztályparancsnok és **22.** a csapatcsendőrtiszt együttes javaslata alapján a csapattestparancsnok jelöli ki.

A csapatcsendőrtisztteknek és legénységnek a csapatcsendőr szolgálaton kívül egyéb beosztásuk, feladatuk vagy megbízatásuk nem lehet. Csapatcsendőrtiszttek a K. tiszt tennivalóival megbízhatók.

A csapatcsendőrtisztteket és legénységet a csapattestparancsnok lássa el igazolvánnyal. Az igazolvány csak akkor érvényes, ha a csapatcsendőrtiszt és a csapattestparancsnok aláírásán, valamint a csapattest körbélyegzőjén kívül a tulajdonos névaláírásával, valamint jobb és bal mutatóujjának ujjlenyomatával is el van látva. Attól, akinek csapatcsendőri beosztása megszűnik, az igazolványt be kell vonni.

C) KÖZREMŰKÖDŐ TÁBORI RENDÉSZETI SZERVEK.

7. §. Hadtáp csendőrzászlóaljok.

23. A hadtáp csendőrzászlóaljok elsősorban arra hivatottak, hogy a rendszeres katonai közigazgatás alatt álló területen az általános rendészeti és közbiztonsági szolgálatot ellássák. E beosztásuk körében tábori rendészeti szolgálatot is teljesítenek ugyan, de ennek a szabályzatnak rendelkezései szempontjából tábori rendészeti szerveknek csak akkor tekinthetők, ha kifejezetten tábori rendészeti szolgálatra vannak alkalmazva.

Ha a tábori rendészeti szolgálatra alkalmazott hadtáp csendőrzászlóalj egységeit nagyobb területre és önálló hatáskörrel kikülönítették, tábori rendészeti alárendeltségüket a közvetlen előljáró seregtest-parancsnokság szabályozza. A hadtáp csendőrzászlóalj együttes alkalmazása esetében az egyes egységek kihelyezését, létszámukat és állomáshelyük megjelölését, a tisztek és a legénység beosztását, személyi, fegyelmi és gazdasági ügyeiket, valamint szakoktatását a hadtáp csendőrzászlóalj-parancsnok — feladatának, valamint az előljáró seregtest-parancsnokságtól vett általános rendelkezéseknek keretében — önállóan intézi. Ha örsöket különít ki, ezek szolgálatára ugyanazok a szabályok mértékadók, amelyeket ez a szabályzat a telepített tábori csendőrörsök számára előír.

8. §. Térparancsnokságok.

24. A térparancsnokság tábori rendészeti hatásköre a seregtest-parancsnokság törzsszállásának körletére terjed. Tábori rendészeti szolgálatot csak a törzs álló

mányába tartozó katonai és polgári személyekre kiterjedő hatáskörrel végez; a polgári lakosságot, valamint a seregtest-parancsnokság állományához nem tartozó katonai egyéneket illető tábori rendészeti feladatokat a tábori csendőrosztag végzi. A térparancsnok végrehajtó közlegényként a törzsosztag legénységét vegye igénybe.

9. §. Szállás- (tábor-) parancsnokságok.

A hadműveleti területnek azon a részén, ahol 25. sem rendszeres katonai közigazgatás, sem pedig tábori csendőralakulat nem működik, a tábori rendészeti szolgálatot a szállás- (tábor-) parancsnok vezeti, a seregtest-parancsnokság rendelkezései szerint. Az irányító seregtest-parancsnokság, ha szükségesnek látja, nagyobb helységeken levő szállás- (tábor-) parancsnokság számára külön tábori csendőrőrsöt, vagy pedig az illető helységben elhelyezett valamelyik csapattest csapatcsendőr osztagát is rendelkezésre bocsáthatja. Ha a szolgálat indokolja, a szállás- (tábor-) parancsnok bizon meg külön tisztet a tábori rendészet kezelésével.

Olyan nagyobb helységeken, ahol a csapatok sűrűbb váltakozása következtében a szállás- (tábor-) parancsnokok személyében vagy e parancsnokságok összetételében gyakran történik változás, az illető helység számára külön tábori rendészeti tisztet lehet kikülöníteni, aki a tábori rendészeti ügyeket az irányító seregtestnek közvetlenül alárendelve intézi. Ilyen esetben a szállás- (tábor-) parancsnok tábori rendészeti ügyekkel egyáltalában nem, illetőleg, ha csapattestparancsnok, csak a saját csapattestét illetően foglalkozik.

A szállás- (tábor-) parancsnokság, a szabály- 26. zatban előírtakon kívül, általában csak a tábori rendészeti irányító seregtest-parancsnokságtól kiadott tá-

bori rendészeti intézkedések foganatosítására szorítkozzék. Ezeknek az intézkedéseknek a kibővítését vagy megszorítását, egyáltalán a túlságosan sok saját intézkedés kiadását kerülje.

A szállás- (tábor-) parancsnokság azokat a katonai és polgári személyeket, akiket a tábori rendészeti szolgálat végrehajtása során elfogott, rövid jelentés (értésítés) kíséretében az irányító seregtest-parancsnokság tábori csendőrsztagának adja át.

10. §. Pályaudvar- és hajóállomásparancsnokságok.

27. A hadműveleti területen fekvő olyan vasút- vagy hajóállomásokon, ahol pályaudvar- vagy hajóállomásparancsnokság települt, a tábori rendészeti szolgálat ellátására a pályaudvarparancsnokságok hivatottak, amelyek azt rendszerint saját közegeikkel végzik. Nagyforgalmú pályaudvarokra (hajóállomásokra) az irányító seregtest-parancsnokság tábori csendőrökkel vezényelhet.

A pályaudvar (hajóállomás) forgalma, kiterjedése, valamint az ott teljesítendő tábori rendészeti szolgálat fontossága szabja meg, hogy ott a tábori rendészeti szolgálat ellátására a pályaudvar- (hajóállomásparancsnokság saját közegei elegendők-e, illetőleg, hogy elég-e, ha a pályaudvarra (hajóállomásra) a helyi tábori csendőrörs vagy hadtáp csendőrzászlóalj valamelyik alakulata néhány tábori csendőrt állandóan, illetőleg időszakos felváltás mellett kikülönít, vagy pedig, hogy ott külön tábori csendőrörs alkalmazása szükséges-e? A pályaudvar (hajóállomás) csendőrörsét, ha ilyenre szükség van, az irányító seregtestparancsnokság bocsássa rendelkezésre. Ha a saját örs

közül egyet sem tud erre a célra nélkülözni, a szükséges letszámot a tábori csendőr tartalékosztagtól igényelje.

Az örs parancsnoka, vagy helyettese, lehetőleg olyan csendőr legyen, aki békeben a vasúti csendőrségnél teljesített szolgálatot.

A pályaudvar (hajóállomás) tábori csendőrörsét a pályaudvaron (hajóállomáson) vagy közelében kell elhelyezni.

A pályaudvar (hajóállomás), tábori csendőr-örse [a pályaudvarra (hajóállomásra) kikülönített tábori csendőrlegénység] a szolgálat ellátása tekintetében a pályaudvarparancsnok (hajóállomás parancsnok) rendelkezésére áll, egyébként a szervezetszerű előjáró tábori csendőrparancsnokságának, ilyen hiányában a területileg illetékes hadtáp csendőrzászlóalj-parancsnokságnak van alárendelve. Több vasúti tábori csendőrös külön vasúti tábori csendőroszttagba is összevonható.

A pályaudvar- (hajóállomás-) parancsnokságok, valamint a pályaudvari (hajóállomási) tábori csendőrösök tábori rendészeti szolgálatát a 23. §. írja elő.

11. §. Személyirányító állomások.

Személyirányító állomáson a tábori rendészeti szolgálat célja: az állomás forgalmának feltűnés nélkül való megfigyelése katonai rendészeti és kémelhárító szempontból. A szükséges tábori csendőrszemélyzetet az irányító seregtest-parancsnokság vezényli.

A személyirányító állomáson jelentkező és gyanúnak talált személyeket a tábori rendészeti közegek is igazoltassák és, ha szükségesnek látszik, az igazoltatás ügyében végezzenek puhatolásokat.

Lehetetlenné kell tenni, hogy egyesek, csapattestük

keresésének ürügye alatt, vagy egyéb címen, a hadműveleti területen kóboroljanak. Az ilyen gyanúban állókat, ha ellenük eljárás nem indítható, elő kell jegezni, útbaindításukról pedig azt a parancsnokságot, ahova őket útbaindították, értesíteni kell.

Az átvonuló szállások kémkedésre és bujtogatásra igen alkalmasak: ennek meggátlására, valamint a gyanúsíthatók megfigyelésére és elfogására különös súlyt kell vetni.

A személyirányító állomások, a tábori rendészet körébe vágó észleleteik kölcsönös kicserélése tekintetében, álljanak egymással állandó érintkezésben.

A személyirányító állomások tábori rendészeti szolgálatát az illetékes irányító seregtest-parancsnokság tábori csendőrtisztje, rendszeres katonai közigazgatás alatt álló területen, az illetékes tábori csendőr szárnyparancsnok ellenőrizze.

II. FEJEZET.

A tábori rendészeti szolgálat általános feladatköre.

A tábori rendészeti szolgálat feladatköre kettős: **30.**

a) végrehajtó szolgálat, amelyet a tábori rendészeti szervek az egész hadrakelt seregben külön rendelkezés vagy felhatalmazás nélkül, saját hatáskörükben végeznek (12. §.) és

b) intézkedő szolgálat, amelyet — mint közigazgatási természetű tennivalókat — csak külön rendelkezésre vagy felhatalmazásra, illetőleg a késedelemből származható veszély okából láthatnak el. (13. §.)

12. §. Szolgálat a hadrakelt seregben.

A tábori rendészet általános (végrehajtó) hatásköre az egész hadrakelt seregben a következő: **31.**

a) akadályozza meg a kémkedést az illetékes kémelhárító szervek irányítása szerint;

b) derítse fel és fojtsa el a hadseregbe furakodott bujtogatók aknamunkáját. Ellenőrizze a hadrakelt seregben terjesztett vagy talált sajtótermékeket;

c) gátolja meg illetékteleneknek a hadrakelt seregbe furakodását akkor is, ha nem bűnös szándékból történt;

d) szervezzen tábori rendészeti és közbiztonsági hírhálózatot;

e) az ellenségre vonatkozó hírek gyűjtése és jelentése révén vegyen részt a hírszerző szolgálatban, de tábori rendészeti szervnek az ellenséghez hírszerzőt csak parancsra vagy engedéllyel szabad átküldenie;

f) a katonai szempontból különösen fontos berendezéseket, szállítónalakat, épületeket és műtárgyakat az esetleges katonai őrzéstől függetlenül megszervezett figyelőszolgálattal oltalmazza meg a merényletek ellen;

g) akadályozza meg, hogy a parancsnokságok elhelyezési körleteibe hivatlanok bejussanak. Ácsorgókat, utcai árusokat és más hasonló személyeket a közelben ne tűrjön meg. Munkaszünet alatt az iroda- és pénztárhelyiségeket meglepetésszerűen ellenőrizze;

h) üldözze a katonaszökevényeket. Gátolja meg a katonai személyek kóborlását, idegen alakulatokhoz való önkényes csatlakozását, katonai járóműveknek meg nem engedett célokra való felhasználását és azt, hogy ezekre illetéktelen személyek felüljenek;

i) helységeken és utakon, ahol szükséges és ahol forgalomszabályozó osztag nem működik, tartson forgalmi és közlekedési rendet;

j) vasúti- és hajóállomásokon működjék közre a be- és kirakó, valamint az átmenő szállítmányoknál a fegyelem és rend fenntartásában; ellenőrizze a polgári személyszállító vonatokon és hajókon, valamint a közhasználatú társasgépkocsijáratokon, illetőleg a hasonló célra berendezett gépkocsioszlopokon utazó katonai és polgári egyének személyazonosságát és utazásra jogosult voltát. Ellenőrizze a teherszállítmányokat és azok kísérőit. Akadályozza meg a vasúti kocsik, tehergépkocsik és teherhajók, valamint vasúti raktárak kifosztását, szállítmányok, üzemanyagkészletek megdezsmálását, forgalmi eszközök és berendezések erőszakos megrongálását;

k) ellenőrizze a közegészségügyi, valamint az állategészségügyi rendészeti intézkedések végrehajtását;

l) kutassa fel és az illetékes parancsnokság intézkedéséig őriztesse a hátrahagyott saját vagy ellenséges fegyverzetet, lőszert, felszerelést és egyéb hadi- vagy üzemanyagkészletet. Eltávozott parancsnokságok, csapatok, intézetek, stb. körleteit kutassa át hátrahagyott iratok és tárgyak után;

m) akadályozza meg az ellenséges vagy saját készletek pocskolását, önhatalmú felhasználását vagy elidegenítését, elhelyezési célokra alkalmas épületek szükségtelen rongálását;

n) oltalmazza meg a polgári lakosságot katonai személyek visszaélései, erőszakoskodásai, jogtalan követélései és harácsolásai, valamint a nemzetközi jogba ütköző egyéb cselekményeitől;

o) a hadrakelt sereghez vagy a polgári lakossághoz tartozó személyek által elkövetett bűncselekményeket nyomozza ki, a tetteseket pedig fogja el, illetőleg jelentse fél. Elfogott egyéneket, őrizetbe vett tárgyakat, pénzt és iratokat csak tábori bíróságnak vagy tábori csendőr tiszti parancsnokságnak, illetőleg katonai közigazgatási parancsnokságnak szabad átadni; ezek önkényes átadása-átvétele, őrizetbe vett tárgyaknak engedély nélkül való felhasználása vagy bármilyen célra való értékesítése tilos.

13. §. Tennivalók a katonai közigazgatás terén.

A polgári lakossággal szemben szükséges katonai közigazgatási intézkedések megtétele, a rendszeres katonai közigazgatás alá helyezett területen, a katonai közigazgatási parancsnokok feladata. Ezen a területen a tábori csendőrség szervei a polgári lakosságra vonatkozó intézkedéseket önállóan nem tehetnek, hanem ha ilyenek-

nek szükségét látják, elrendelésüket az illetékes katonai közigazgatási parancsnokságtól kérik.

A seregtest-parancsnokságoknak, illetőleg a rendszeres katonai közigazgatási parancsnokoknak jogukban áll a tábori csendőr tiszti- és őrsparancsnokságokat általános nösságban vagy esetenként közigazgatási intézkedések megtételére felhatalmazni, de ez a felhatalmazás ne legyen olyan mértékű, hogy a tábori csendőrség szerveit közigazgatási tennivalókkal — rendfenntartó főfeladatok hátrányára — túlságos mértékben megterhelje. Különösen tilos a tábori csendőrség szerveit közigazgatási természetű írásbeli munkával terhelni.

Ott, ahol a rendszeres katonai közigazgatás még nincs megszervezve, a szükségszerű katonai közigazgatás tennivalóit az illető területen működő hadsereg- és hadtest- (önálló hadműveleti egység-) parancsnokok látják el, akikhez ebből a célból katonai közigazgatási előadókként tábori csendőrtiszteket kell beosztani. Ahol a tábori csendőrtisztek létszáma nem elég, katonai közigazgatási előadóul más csapatot is beosztható.

Ellenséges állam területén helyi jellegű közigazgatási szolgálatra az ellenséges államnak esetleg visszamaradt hatóságok is bevonhatók, de csak ellenőrzés alatt. Ha az ilyen területen polgári közigazgatási szervek nem maradtak vissza, a legszükségesebb közigazgatási személyeket a polgári lakosok közül kell kiválasztani.

A tábori csendőrtisztek mind a rendszeres, mind pedig a szükségszerű katonai közigazgatás keretében, a közigazgatási tennivalókkal megbízattak is, elsősorban a tábori rendészet érdekeit tartásuk szem előtt; közigazgatási tevékenységüket szorítsák az elkerülhetetlenül szükséges mértékre. Semmiesetre sem szabad olyasmivel foglalkozni, amit a hadviselés érdekeinek hátránya nélkül későbbre lehet halasztani. Az írásbeli munkát is szorítsák az elkerülhetetlenül szükséges mértékre.

A polgári lakossággal szemben tett intézkedések szigorúsága igazodjék a lakosság megbízhatóságához, magatartásához és a hadviselés érdekeihez. Nyugodt vagy éppen barátságos érzelmű lakossággal szemben a kíméletlenség éppen olyan hiba, mint az ellenséges érzelművel szemben az erélytelenség. Egyesek bűnei miatt az egész lakossággal szemben megtorlást csak a seregtestparancsnokság rendelhet el. Az ilyen megtorlásban mértéket kell tartani.

A katonai közigazgatási tennivalókkal megbízott tábori csendőrtiszt feladata és hatásköre a következő: 33.

a) a fővezérség, az irányító seregtestparancsnokság vagy a katonai közigazgatási parancsnokság rendelkezéseinek keretében rendezheti, illetőleg korlátozhatja a csoportosulást, a nyilvános helyiségek nyitvatartásának idejét, a szeszes italok kimérését, a nyilvános előadásokat, az árusítást, az utcai közlekedést, a lakóhely elhagyását, a prostitúciót, a köztisztaságot, a szállásadást, az idegenrendészetet, a személyi bejelentést és nyilvántartást, a házak kapuinak bezárását vagy nyitvatartását, a katonai beszállásolást, az érintkezést polgári, illetőleg katonai személyekkel; megtilthatja naplók vezetését, feljegyzések készítését és a fényképezést;

b) a lakosságnak tiltsa meg minden olyan tevékenységet, amely híradásra alkalmas lehet (pl. harangozás, messzire látható fények vagy jelek alkalmazása, postagalamb tartása, levéltovábbítás stb.);

c) ellenséges országban a rádió vevő- és adóállomásokat vételessé őrizetbe, az antennákat szereltesse le. (Magyarország területén ilyen rendelkezést csak a fővezérség rendeletére vagy engedélyével szabad tenni);

d) a hadrakelt sereghez nem tartozó polgári személyeknek tiltsa meg, hogy katonai szállásba, lakotanyába, táborba vagy más elhelyezésbe, a polgári forgalom számára meg nem nyitott pályaudvarra (hajó-

állomásra) írásheli engedély nélkül belépjenek, csapatszállítások idején, közúti szállítónalakk mentén, pályaudvarokon (hajóállomásokon) vagy ezek környékén tartózkodjanak, továbbá, hogy bárhol a csapatok közé vegyüljenek, katonákat megszólítsanak;

e) a megbízhatatlan lakosság fegyvereit vonja be, az ellenséges érzelmű lakosságot tartsa féken;

f) az ellenséges állambeli polgárság politikai pártjainak és egyesületeinek működését felsőbb rendelkezésig függessze fel. Ellenséges államfők és vezetők arcképét, ellenséges állam címerét és felségjelvényeit nyilvános helyekről — nem meggyalázó módon — távolíttassa el, de ne engedje meg, hogy ebből a célból épületet, szobrot, festményt vagy művészi értékű egyéb tárgyat megrongáljanak;

g) a nyilvános helyiségeket, továbbá a kereskedőket és árusokat, főként azokat, akik élelmiszerkereskedéssel foglalkoznak, katonai, közrendészeti, közigazgatási és közegészségügyi szempontból tartsa felügyelet alatt;

h) ellenőrizze a közszükségleti cikkek legmagasabb árának megtartását; üldözze erélyesen az árdrágítást és az árulrejtést;

i) a polgári lakosságot közmunkára, illetőleg honvédelmi munkára csak a seregtest-parancsnokság meghatározta célra és módon szabad igénybevennie. Öregket és gyermekeket ne vegyen igénybe, nőt pedig csak női munkára;

j) a lakosság közé rejtőzött ellenséges katonai személyeket kutassa fel és ha kémkedésben vagy ellenséges szándékban nem gyanúsak, kezeltesse őket hadifoglyokként. A nyilvános felhívásra nem jelentkezett, polgári ruhában talált ellenséges katona gyanús;

k) az idegenrendészetet kezelje szigorúan. Fordítson különös figyelmet azokra, akik jövő-menő foglalko-

zást üznek. Ügynököket, házalókat, vándormutatványosokat, vándorzenészeket, kéregetőket, csavargókat és általában gyanús idegeneket ne tűrjön meg a lakosság között. Ellenőriztesse a kéjनोंket és a titkos kéjelgést űző nőszemélyeket. Idegenek a hadműveleti területen lévő helységben csak tartózkodási engedéllyel tartózkodhatnak; ilyen engedélyt csak igen megokolt esetben szabad adni;

l) rendelje el és ellenőriztesse, hogy a köztisztasági intézkedéseket és a járványok ellen tett óvintézkedéseket a polgári lakosság is megtartsa;

m) szervezze meg a polgári lakosság légoltalmát és a tűzriadót. A polgári tűzoltóságot tartsa meg. Légitámadás esetében akadályozza meg a vakrémületet és azt is, hogy egyesek a zürzavart vagy a sötétséget kihasználva, bűncselekményeket kövessenek el;

n) ha a polgári lakosságnak valamely helységben maradása nem kívánatos, ha ellátása a hadihelyzet folytán nem lehetséges, vagy ha szükségtelenül tömeges életveszélynek lenne kitéve, az illetékes seregtestparancsnokságnak a helység vagy terület kiürítését javasolhatja, de szükségtelen kiürítésekkel nem szabad a mögöttes országot terhelni;

o) ott, ahol a polgári lakosság a hadihelyzet következtében nem tudja önmagát ellátni, az ínségesek szükségyszerű ellátásának megszervezésében legyen a lakosság segítségére;

p) a rendelkezéseket és tilalmakat, amelyeknek felesleges szaporítását és változtatását kerülni kell, hirdetményekben hozza a lakosság tudomására. A hirdetményben hivatkozni kell a fővezérség (seregtest, illetőleg katonai közigazgatási parancsnokság) rendeletére vagy parancsára, amelynek alapján a rendelkezések vagy tilalmak kiadatnak. Utalni kell továbbá arra is, hogy a hirdetményben elrendeltek teljesítésének elmu-

lasztása, illetőleg a tilalmak megszegése milyen jogszá-
bály alapján milyen büntetőjogi következményekkel jár.

Ha a lakosság nem magyar anyanyelvű, a hirdet-
mény szövege magyar és idegennyelvű legyen. Az idegen-
nyelvű szöveg nyelvtani és helyesírási hibátlanságára
ügyelni kell.

III. FEJEZET.

A táborigendészet szolgálatágazatai.

14. §. Általános irányelvek a táborigendészet szolgálatkezelésére.

A hadműveleti terület táborigendészetének minden körülmények között való fenntartásáért a táborigendészet szervek felelősek. Az ebben a tekintetben kiadott rendelkezéseknek mindenkivel szemben feltétlenül érvényt kell szerezniök. 34.

A táborigendészet minden szervének legyen gondja arra, hogy azonnal értesüljön mindenről, amit figyelemmel kell kísérnie, vagy amibe belé kell avatkoznia. Az a táborigendészet szerv, amely csak jelentésre vagy parancsra működik, nem végezhet jó szolgálatot.

A táborigendészet körébe vágó intézkedéseknél és végrehajtásuknál kerüljük a kicsinyeskedést. Jelentéktelen ügyek, amelyeknek az általános katonai érdekekre nincs befolyásuk, se az irányító seregtest-parancsnokságot, se a táborigendészet szerveket ne foglalkoztassák. Viszont a fontos tennivalókban minden táborigendészet szerv igen tevékeny és kezdeményező legyen.

15. §. Járőrszolgálat.

35. A tábori rendészeti közegek szolgálatukat állandó járőrökkel teljesítik. A tábori rendészeti járőrök mind éjjel, mind nappal minél többet mozogjanak a számkijelölt területen. A járőrök létszáma rendszerint két fő, de erősebb járőr is vezényelhető. Az eligazítás a tábori csendőrörsökön az őrsparancsnok, a csapatcsendőrörségnél a csapatcsendőrtiszt vagy tiszthelyettes vezesse. Az eligazítás szóval történik, fontosabb vagy kényesebb természetű parancsot azonban írásban is adunk. Kémgyanú esetében írásbeli parancs kiadását lehetőleg mellőzzük. Az eligazító a járőrt a feladatáról, valamint arról, hogy azt miként teljesítse, alaposan oktassa ki. A jelszót és jelhangot a járőr minden tagja ismerje.

A járőr vezetőjét, aki a szolgálatért személyesen felelős, az eligazító jelöli ki. A járőrvezető elvben a járőrök legmagasabb rendfokozatú vagy rangban idősebb tagja legyen. Hivatásos csendőr tiszthelyetteseknek más tábori rendészeti közegekkel együttes alkalmazása esetében a járőrvezető mindig a hivatásos csendőr. A járőr tagjai a járőrvezetőnek a szolgálat tartama alatt akkora felelősséggel is alá vannak rendelve, ha magasabb rendfokozatú vagy rangban idősebbek.

36. Az eligazító megszabhatja a járőrszolgálat időtartamát. Mozgó tábori csendőrörsökön, valamint a csapatcsendőrörségnél a járőrszolgálatokról nem kell előjegyzést (szolgálati naplót, vezénylőlajstromot, stb.) vezetni, gondoskodni kell arról, hogy a szolgálattal minden körülmények között egyformán legyen megterhelve.

Telepített tábori csendőrörsökön az örskörlet közegeit és fontosabb tereptárgyait portyázási tervezetbe kell foglalni. A járőrszolgálatokat szükségig kell vezényelni, de a portyázások időtartamát az őrsparancsnok helyi ismerete és gyakorlati tapasztalatai alapján ellenőrizze. A portyázási tervezet egy példánya legyen meg-

tábori csendőr szárnyparancsnokságnál is. A szolgálati lapot a leportyázandó helységek és fontos tereptárgyak egyszerű jegyzéke pótolja.

Járőrszolgálatban, ha a helyzet megengedi, feltűzött szuronyjal kell portyázni. Tábori csendőrök a tábori csendőr-jelvényt, sapka viselése esetében a kistollat, csapatcsendőrök pedig a csapatcsendőr-jelvényt viseljék.

16. §. Járőrszolgálat menetek közben.

Menet idején a forgalom szabályozása és a menetfegyelem fenntartása a tábori rendészeti szerveknek is feladata. A menetvonalon működő forgalomszabályozó alakulatot a tábori rendészeti közegek támogatassák.

A közlekedésrendészet fontosabb szabályait, a közúti jelzéseket, a forgalomszabályozásnál használatos karjelzéseket, a rendszámtáblákat, a diplomáciai testületek jelzéseit és végül a gyakoribb gépjárműtipusok elnevezését minden tábori csendőr és csapatcsendőr ismerje.

A menetre vonatkozó szabályok a következők:

a) Menetelni elvileg az úttest jobboldalán kell. Az előzés balra történik. Az oszlopparancsnokok ettől eltérőleg is szabályozhatják a menetet.

b) Ha az úttestet egyes alakulatok számára fenntartották, akkor más alakulatok nem használhatják. Hírvivő közegeknek és a légvédelmi csapatoknak mindig utat kell hagyni.

c) A műút egyik oldalát vagy a közepét szabadon kell hagyni, hogy egyes gépjárművek, lovasok, kerékpárosok közlekedhessenek. Ezért az alosztályparancsnokok felelősek. Ha a menetszlop mellett más csapatot előrevonnak, mindig elrendelik, hogy a menetszlop melyik oldalán haladjon.

A sorrendből való előrevonást (megállítást) csak az

37.

38.

oszloprész-parancsnok rendelheti el; előzni — a hírvivő közlegeken kívül — elvileg csak a légvédelmi és műszaki (híradó) csapat és a K. szervek járóműveinek szabad.

d) Ha oszlopok találkoznak, jobbra térnek ki egymásnak. Ha nem lehet kitérni, a visszafelé menetelő előnyomulónak, vonat a csapatnak ad elsőbbséget. Egyébként a rangban idősebb parancsnok határozza meg, hogy melyik oszlop haladjon el előbb.

e) Ha két oszlopnak gyorsan kell valamely keresztmetszés pontján áthaladnia, ezt tömör alakzatban, osztaílyonként vagy alosztályonként felváltva, gyorsító ütemben hajtsák végre.

f) Ok nélkül elmaradozni nem szabad.

A menetoszlopból egyes embereknek kiválniok, mellékterepen, oldalt eső helységeken vagy egy házaknál csellengeniök, parancs nélkül élelmiszer vagy egyéb dolgok után járniok nem szabad. Ez a kiküldött járőröknek is tilos, ha nem tartozik a feladatukhoz. A ilyen személyeket el kell fogni és csapattestparancsnok ságuknak át kell adni.

g) Lovasítottak, gépjáróművek és kerékpárosok hase haladjanak el nagy sebességgel a menetelő csapat mellett.

h) Megállások közben, ha a mellékterepre lehet térni, az egész utat, különben pedig egy részét hagy szabadon, hogy lovasok, kerékpárosok és gépkocsik lehetkedhessenek. Törzseknek, lovasítottaknak és vezető lovaknak sem szabad a menetvonalon vesztegelniök.

Hagyjuk szabadon a beágazó utak betorkolását, műtárgyakat és az útszorosokat.

j) Az úttestet sem járóműveknek, sem embereknek nem szabad szükségtelen és elkerülhető módon rongálniok. Ahol a közlekedés tilos, ott csak a tilalmat kiadó vagy az általa megbízott parancsnok írásbeli parancsával vagy engedélyével szabad közlekedni. Ahol a közlekedés

csak lépésben van megengedve, más járómódot használni tilos.

k) A pihenő helyét a megengedett távolságon túl nem szabad elhagyni.

A vonatra vonatkozó szabályok:

39.

a) A vonatnál senki sem tartózkodhatik, aki nem oda való.

b) A vonatnál menetelő legénységnek megengedhetik, hogy a hátibőröndöket és az oldalfegyvereket a járóművekre felrakhassa. A lőfegyver és a lőszer az embe-reknél marad.

c) A magasabb parancsnokságok és a csapatok járóműveire csak az alosztályparancsnok vagy az orvos igazolványával szabad menetképtelennek, továbbá a vonat (vonatrész) parancsnokának engedélyével mesterembereknek felülniök, de mindenki csak a saját alosztálya törzsének járóművére ülhet fel.

d) Meredekre felhajtás alkalmával a hajtólegénység (kocsisokon) kívül mindenkinek le kell szállania.

e) Menetközben egy járóművet sem szabad önhatalmúlag megállítani, a sorból kivonni vagy mások elé hajtani.

f) A hajtólegénységnek különösen ellenséges veszély esetében az oszlopban kell maradnia és a járóművektől nem szabad eltávoloznia. Azt a hajtókatonát (gépjáróművezetőt) vagy fuvarost, aki a beosztását azzal a szándékkal hagyja el, hogy megszökjék, vagy aki lovai hámsztrángját önhatalmúan átvágja és a tiltó figyelmeztetésnek nem engedelmeskedik, a vonatparancsnok vagy egy beosztott valamelyik tiszt a helyszínen lövesse agyon. A vonatparancsnok vagy más tiszt távollétében a tábori csendőrnek (csapatcsendőrnek) ilyen egyénekkel szemben a jelen szabályzat 152. pont c) alpontja alapján fegyverhasználati joga van.

g) Átmenetileg menetképtelen lövegeket, járóműve-

ket, lovakat és málhásállatokat, a menet megzavarása nélkül, a leggyorsabban tegyünk ismét menetképesseé és a legközelebbi megállásnál a beosztásukba vonultassuk be. Ha a menetvonalat gyorsan szabaddá kell tennünk, akkor az akadályt az útról távolítsuk el. Ha járóművek vagy málhásállatok rakományát hátra kell hagyni, első sorban a fegyvereket, a lőszert, a pénztárat és irodákat, valamint a műszaki, híradó- és repülőanyagot kell továbbítani. Ebben az esetben a következő csapatokat vagy vonatokat a hátrahagyott anyag átvételére szólítsuk fel.

h) Visszavonulás esetében minden csapat (vonat)parancsnok kötelessége, hogy a visszamaradó kincstári javakat — az egészségügyi anyag kivételével — megsemmisíttesse vagy hasznavehetetlenné tétesse, ha nem lehet barátságos érzelmű lakosságnál elrejtteni és nyilvánvalóan az ellenség kezébe kerülnének.

i) Idegen járóművet és lovat a vonatnál nem szabad megtartani, hanem a legközelebbi tábori rendészeti szervnek be kell jelenteni, amely megállapítja az alakulatot, amelyhez tartoznak. Egy csapatnak vagy vonatnak sem lehet több járóműve, mint amennyi számára rendszerezésére, illetőleg engedélyezve van. Járóműveket nem a hadsereg célját szolgáló vagy magántulajdonban lévő meg nem engedett tárgyakkal, szükségtelen kényelmi berendezésekkel stb. terhelni tilos. Az ilyen terhet azonnal le kell rakatni.

40. Hídon, gázlón, befagyott vizen, mocsaras helyen való átkelésnél, valamint áthajózásnál nagyon fontos a rendezett, folyamatos végrehajtás és a torlódások elkerülése az átkelési hely mindkét partján. Útszorosokhoz, hidakra és a közlekedési szempontból fontos egyéb műtárgyakra stb. a fokozott menetfegyelem biztosítása végett külön tábori rendészeti közegeket is lehet állítani, akiket kötelességükre részletesen ki kell oktatni, fontos esetben írásbeli paranccsal is el kell őket látni.

A polgári lakosságot, különösen pedig menekülők járóműveit, amelyek a csapattól igénybevett vagy e célra szabadon tartani rendelt utakat ellepik és ezzel a menetet akadályozzák, az útról térítsük el és irányítsuk a csapatoktól igénybe nem vett utakra, esetleg telepítsük oldalt fekvő helységekre. Polgári járóművek a menetoszlopba sorolva nem haladhatnak.

A tábori csendőr (csapatcsendőr) köteles a menetekre vonatkozó szabályok megtartását ellenőrizni. Az észlelt rendellenességeket azonnal szüntesse meg, ha pedig ezt nem tudja, jelentse az érdekelt csapat- vagy vonat parancsnokának, akinek, ha szükséges, álljon azonnal, mint karhatalom rendelkezésére. Nagyobb rendellenességeket, amelyeket az érdekelt csapat vagy vonat rész parancsnoka nem akar megszüntetni, a tábori csendőr (csapatcsendőr) azonnal jelentse az illető parancsnok előljárójának vagy a saját tiszti előljárójának.

Az oszlop után erősebb tábori csendőr (csapatcsendőr)-járőr meneteljen. Kötelessége, hogy az elmaradozást megakadályozza, az elmaradottakat pedig összegyűjtse. A maradozókkal a 20. §. rendelkezései szerint járjunk el.

A menetoszlopban menetelő tábori rendészeti közegek, letartóztatott katonai és polgári foglyok átvételére is hivatottak. Ezért póznán vitt feltűnő felirati táblával jelöljük meg őket, hogy könnyen megtalálhatóak legyenek.

17. §. Járórszolgálat elhelyezésben.

Elhelyezésben a tábori rendészeti szolgálat vezetése az állomás- (szállás-, tábor) parancsnokság feladata, de ha a helységben tábori csendőrtiszti parancsnokság működik, a tábori rendészet tennivalóit ez

végezze. Nagyobb városokban erre a célra — tiszt parancsnoksága alatt — külön tábori csendőrparancsnokságot lehet felállítani. Elnevezése pl.: „X. város tábori csendőrparancsnoksága“. Az ilyen városi tábori csendőrparancsnokság szervezetét, hatáskörét, valamint tiszt és legénységi létszámát a szükséghez mérten a fővezérség állapítja meg. A létszámot a tábori csendőrtartalékosztagnak bocsátja rendelkezésre.

Ha a helységben tábori rendészeti szerv (tábori csendőr, csapatcsendőr tiszti parancsnokság, tábori csendőrőrs) nem működik, az állomás (szállás-, táborparancsnokság jelöljön ki egy tisztet és néhány tisztet a tábori rendészeti szolgálat ellátására.

43. Helységek elfoglalása alkalmával a tábori csendőr (csapatcsendőr), járőr, nagyobb helységekben tiszt parancsnoksága alatt, mindjárt az elővéd bevonulása után, a zöm beérkezése előtt jelenjék meg. A pályaudvart (hajóállomást), közhivatalokat, posta- és távíróhivatalokat, rádióállomásokat (amatőrrádiókat is), pénzügyintézeteket, a nagyobb élelmiszer- és hadianyagra tárolókat, esetleg a csapatoktól igényelt legénységgel meg erősített tábori rendészeti őrségekkel szállja meg és seregtest-parancsnokság intézkedéséig őrizze.

Az elmenekült lakosság elhagyott házeit, lakások és illetékteleknek elfoglalniok, a berendezést széthurcolniok nem szabad. Ha ez már megtörtént volna, a lakosságot fel kell szólítani, hogy az eltulajdonított ingóságokat rövid határidőn belül, büntetés terhe alatt szállítsa vissza. Az üres lakásokat bizzuk névszerint kijelölt szomszédok felügyeletére.

A seregtest-parancsnokság hirdetményeit megfelelő példányszámban függesszük ki. A kifüggesztést a helyi szokásos módon (pl. dobszó útján) is tegyük közzé.

Az esetleg helyén hagyott ellenséges polgári hatóság működését tartssuk szemmel; nagyobb helységekben az ellenőrzéssel külön tisztet bizzunk meg. Saját va

szövetséges országban a polgári hatóságokat kérjük meg a hatáskörükbe tartozó intézkedések megtételére. A helység közigazgatási (kerületi) beosztásához igazodva a megbízható lakosokból kerületenként kerületi előljárókat, utcánként, illetőleg házanként pedig polgári megbízottakat jelöljünk meg. Feladatuk, hogy a körletükben lakó polgári lakosságot, személyes felelősségük alapján, számbavegyék, szükség esetén nyilvántartsák, egyesek személyazonosságát igazolják és az elrendelt bejelentéseket megtegyék vagy ellenőrizzék. Ha szükséges, a lakosságot személyazonossági jeggyel lássuk el, amelyen a tulajdonos névaláírását, valamint a jobb és balkéz hüvelykujjának lenyomatát is alkalmazzuk. 44.

A lakosság számbavételével kapcsolatban állapítsuk meg azokat a személyeket, akik a helységben idegenek. Ezek otttartózkodását — alapos igazoltatásuk után — kössük engedélyhez és közülök azokat, akiknél ajánlatosnak látszik, időnként való jelentkezésre kötelezzük.

A megbízhatatlan személyeket a helyi lakosság közül is helyezzük felügyelet alá, és ha szükséges, kötelezzük időnként való jelentkezésre. Ha bármiféle politikai vagy más ellenséges tevékenységet fejtenek ki, a seregtest-parancsnokság utalja őket gyűjtőtáborba.

A beszállásolást egységesen szabályozzuk. Katonai alakulatok vagy egyes személyek beszállásolása csak az állomás- (szállás-) parancsnokság intézkedései szerint történhetik. Katonai személyek vagy alakulatok önkényes beszállásolását vagy a kiutalt szállás önkényes változtatását nem szabad megengedni. 45.

A hadizsákmányt őriztessük és az eltulajdonítást, vagy széthurcolást akadályozzuk meg. Saját vagy ellenséges kincstári tulajdont áruba bocsátani, megvásárolni vagy elcserélni nem szabad. A katonai vagy polgári személyek jogtalan birtokában levő ilyen tár- 46.

gyakat vegyük el. Hadizsákmánynak nem tekintendők ingóságok eltulajdonítása a Ktbtk. 113., illetőleg 114. §-ába ütköző büntett vagy vétség, ha pedig a tettes polgári személy, akkor a cselekmény lopás vagy rablás.

Talált készletet elpocsékolni, parancs vagy engedély nélkül felhasználni, visszavonulás esetét kivéve megsemmisíteni, gépeket megrongálni, leszerelni vagy szétszedni, raktári készleteket illetéktelenül elhordani, élelmiszert, szénát, szalmát, zabot, gabonát önhatalmúan vagy pazarló módon felhasználni, állatállományt, járműveket illetéktelenül birtokba venni, elhelyezésre alkalmatlan épületeket rongálni, nem szabad. A tábori rendészeti közegek kötelesek minden ilyen visszaélést azonnal közbelépéssel meggátolni és jelentést tenni.

47. A saját és ellenséges pénznemek beváltási és folyamának, valamint a közszükségleti cikkek legmagasabb árának áthágását, a pénzzel való üzérkedést, készletek elrejtését, az árdrágítást és egyáltalán a hadsereg kelt sereg személyeinek vagy a polgári lakosság kizsorolására vagy gyors vagyonszerzésre alkalmas üzelmeket szigorúan üldözzük.

48. A nyilvános helyiségeket ellenőriztessük abból a szempontból, hogy ott katonai egyének megfordulnak-e, kikkel érintkeznek, a zárórát megtartják-e, a kiszolgált étel és italok megfelelnek-e a közegészségügyi követelményeknek és, hogy azokat a seregtestparancsnokság megállapította áron árusítják-e? Kártyabarlangokat, zugmulatókat, kétes lebujokat nem szabad megtűrni.

Nyilvános találkahelyeket csak a seregtestparancsnokság engedélyezhet. Ezek állandó orvosi ellenőrzés alatt álljanak. Keresetszerű titkos kéjelgésen ért személyek orvosi megvizsgálásáról is gondoskodjunk.

Az egészségügyi és kémelhárítási rendelkezések szigorú megtartására fordítsunk különös gondot.

Ha szükséges, a tisztek, legénység, valamint a polgári lakosság számára külön-külön nyilvános helyiségeket jelöljünk ki.

A csapatkörletben a lakosság csak írásbeli engedéllyel hagyhatja el a lakóhelyét. Az engedélyt a tábori csendőrök (csapatcsendőr tisztek) állítják ki, érvénye legfeljebb 3 napra szólhat. Az engedélyen a tulajdonos jobb- és balkéz mutatóujjának lenyomata és aláírása rajta legyen. **49.**

Ellenséges országban a szükségszerű katonai közigazgatás alatt álló területen az adók és egyéb közszolgáltatások befizetése szünetel. A helység (község, város) szükségszerű polgári igazgatásához szükséges költségek fedezésére azonban a seregtest-parancsnokság elrendelheti hozzájárulásoknak a lakosság között való arányos kivetését. Ha ezeket a hozzájárulásokat polgári személyek kezelik, gondoskodjunk az ellenőrzésükről. **50.**

A közbiztonsági szolgálatot járőrszolgálatlalt látjuk el. Álló (örszem) szolgálatot csak igen forgalmas városokban, ezekben is csak a legszükségesebb helyeken tartunk. Élénk forgalmú utcakeresztezésekre forgalomszabályozó tábori csendőröket (csapatcsendőröket) állítsunk.

A lakosságot részletesen tájékoztassuk arról, hogy légvédelmi és tűzriadó, valamint ellenséges támadás esetén miként viselkedjék. Az erre vonatkozó rendelkezést — az ott lakó nemzetiség nyelvén is — minél több helyen függesztjük ki. **51.**

Táborokba csak azoknak a polgári egyéneknek szabad belépniük, akiknek erre a táborparancsnok írásban engedélyt adott. A kérelmezőt megbízhatóság szempontjából az engedély megadása előtt ellenőrizzük.

A fentiekén kívül egyes esetekben szükséges tenni-valókat a seregtest-parancsnokság hirdetményei szabják meg.

18. §. Járőrszolgálat harc közben.

52. Harc közben a tábori csendőr (csapatcsendőr) járőrök a számukra megjelölt, illetőleg a feladatuk követelte területen tartózkodjanak.

Minden tábori csendőr (csapatcsendőr) lehetően ismerje a közelben levő segélyhelyek, hírközpontok, vonatok, felvételező helyek, hadifogoly és menekült gyűjtőhelyek, továbbá a magasabb parancsnokságok helyét, hogy az igazoltan érdeklődőknek felvilágosítást adhasson.

53. Az arcvonalból hátrafelé távozókat ellenőrizzük, hogy jogosultan hagyták-e el beosztásukat. Csak sebesülteknek és a velük tartó egészségügyi személyzetnek, hírvivőknek, továbbá az alosztályparancsnok írásbeli parancsával ellátott felvételezőknek szabad megengedni az arcvonal mögé az eltávozást. Hordágyon csak azokat a sebesülteket és betegeket szabad hátravinni, akik nem tudnak járni. Sebesületlen egyéneknek sebesültek kísérese, gyámolítása végett csak akkor szabad hátramenőik, ha ezt tiszt vagy orvos írásban megengedte, de ilyenkor is csak annyinak, ahányra szükség van. Hadifoglyok hátrakísérésénél átlag minden tíz hadifogolyra essék egy fegyveres kísérő.

A csapattest- és magasabb parancsnoknak jogában áll, hogy a harc idejére megállapítson egy vonalat, amelyet parancs nélkül senkinek sem szabad hátrafelé átlépnie. Ugyanezek a parancsnokok a tábori csendőröknek (csapatcsendőröknek) írásban parancsot adhatnak, hogy a vonal átlépését fegyverhasználattal is akadályozzák meg.

Azokat, akik a harcból parancs, illetőleg engedély nélkül eltávoznak, el kell fogni és mihelyt lehetséges a csapattest parancsnokságuknak át kell adni. Őrsükre, ha szükséges, a legközelebbi alakulattól kell őrséget kérni. Az őrség parancsnoka lehetőleg tábori

csendőr vagy csapatcsendőr tiszthelyettes (tisztes) legyen.

A táborigazgatói csendőrség (csapatcsendőrség) működésének közre abban, hogy a csapatban vakrémület, tömeges visszaözlés stb. ne keletkezzék. Ehhez merész felelősségvállalás és kérlelhetetlen erély szükséges. Azokat, akik vész hírek terjesztésével a vakrémületet előidézik vagy fokozzák, fogjuk el és további eljárás végett az illetékes csapattest parancsnokságnak adjuk át.

Rölgári egyéneknek nem szabad megengedni, hogy az ellenségtől belátható területen a földjüket műveljék vagy a helységen kívül tartózkodjanak.

Harc után a sebesültek és halottak felkeresése és velük a további eljárás az egészségügyi személyzet és a tábori lelkészek kötelessége. Nagy veszteségek esetében, továbbá a harc helyzet alakulása következtében (pl. gyors előnyomulás) a tábori csendőrök (csapatcsendőrök) segédkezésére is szükség lehet. Ilyen esetben tudni kell a következőket:

Harc után mind a saját, mind az ellenséges sebesülteket keressük meg, egészségügyileg lássuk el, üdítsük, tegyük szállíthatóvá és adjuk át a legközelebbi egészségügyi személyzetnek. A halottakat és sebesülteket, különösen éjjel, a fosztogatóktól meg kell védelmezni, a fosztogatókat a közbelépő parancsnok, vagy az ő parancsára más is, elrettentő példaként felkoncolhatja. (Szolg. Szab. I. rész, 39. pont.)

A halottaktól — tekintet nélkül arra, hogy melyik hadsereghez tartoztak — el kell venni az „Azonossági jegy” szabad felét és a benne tartott „Azonossági jegybetétlap”-ot. Ennek alapján a tábori halotti anyakönyvi lapon, a helyszínen, két tanú aláírásával igazoltassuk a halálesetet. A halottól vegyük el az iratokat, fegyvert, lőszert, térképet és más fontos hadianyagot.

A halottakat részesítsük tisztességes temetésben és a temetőkataszterbe vezessük be.

Ha lelkész nem volt jelen, a kirendeltség vezetője (orvos, tiszt vagy altiszt) vegye át a jegyeket s a halál az „Igazolvány jegy“-en igazolja; a temetésről gondoskodják és a sír pontos helyét jegyezze fel.

Az igazolványi jegyeket — állománykezelés után és a halottaktól elvett tárgyakat a veszteségkimutatással együtt a csapatok az előljáró seregtest-parancsnoknak küldik meg.

Ha a temetésre a tábori csendőrségnek (csapatcsendőrségnek) kell intézkednie, segédkezésre a közeli fekvő helységek polgári lakosságát is kirendelheti.

56. Sírok, különösen tömegsírok ne legyenek helységekben, utakhoz közel, mélyen fekvő réteken, forrásokhoz, vagy vízmocsásokhoz közel vagy szakadékokban. A sír alapja ne legyen talajvízben. A holttesteket állati hullákat legalább egy méter földréteggel takarjuk be. Lapos sírokra emeljük sírdombot. A földet a sír szélétől legalább két méter távolságról vegyük. Nem alkalmos helyekre eltemetett holttesteket, orvosi ellenőrzéssel, ássuk ki és újra temessük el. Az előbbi sír felekét, ha lehetséges, oltatlan mésszel hintsük be és azután a sír üregét betaposott földdel töltjük ki. Ajánlatos sírdombokat gyorsan csirázó magvakkal bevetni, vagy gyorsan növekvő növényekkel beültetni.

Ha lehetséges, a sír fölé keresztet, illetőleg fejfelé állítsunk és rája az eltemetett nevét, rendfokozatát és azonossági számát írjuk. Ha ez nem lehetséges, továbbá tömegsíroknál, elég a sírt fából vagy kőből állított jelleggel megjelölni és arra a temetés napját felírni.

57. Állásharcban a tábori csendőrség (csapatcsendőrség) tennivalói általában ugyanazok, mint mozgóharcban, azzal a különbséggel, hogy állásharcban a tábori rendészeti szolgálatot az arcvonal mögött maradandóbban meg lehet szervezni, a tábori csendőrörsöket és csapatcsendőr-egységeket pedig tartósabban telepíteni. Minden tábori csendőr (csapatcsendőr) olyan alaposan ismerje

védőállás(-ok) rendszerét, az utakat, összekötővonalakat, távíró- és távbeszélő-vezetékeket, stb.-t, hogy ott nemcsak nappal, de éjjel is biztosan tájékozódni tudjon.

A tartsálekok körletében a tábori rendészeti szolgálat fokozott, a kémelhárító szolgálat pedig igen éber legyen. Különösen arra ügyeljünk, hogy támadási előkészületeink titokban maradjanak.

Egyébként a nyugodt viszonyokat használjuk fel a tábori csendőrök (csapatcsendőrök) oktatására és szak kiképzésük kiegészítésére.

19. §. Eljárás a hadifoglyokkal.

Hadifoglyok őrzésére és őrkísérésére a tábori csendőrség (csapatcsendőrség) nem hivatott, de hadifogolyszállítmányok első rendezésével tábori csendőrök megbízhatók. A tennivalók a következők:

a) minden seregest parancsnokságnál alakítsunk hadifogolygyűjtőállomást;

b) a hadifogly tisztet a legénységtől válasszuk külön;

c) meg kell állapítani, hogy nincs-e a hadifoglyok között a magyar vagy szövetséges hadseregnek olyan tagja, aki ellenünk harcolt; ezeket azonnal át kell adni a legközelebbi tábori bíróságnak;

d) a hadifoglyoktól vegyük el a fegyvert, lőszert, látsövet, térképet, szolgálati iratokat, kincstári pénzt, továbbá a harcban használható tárgyakat. A hadifoglyok magántulajdonában lévő személyes használati tárgyakat és a személyes (családi) levelezést nem szabad elvenni;

e) ha lehetséges, a hadifoglyokat különítsük el nemzetiség szerint;

f) a harc közben átszökötteket a hadifoglyoktól válasszuk el;

g) csoportosítsuk külön azokat, akik tolmács- és gálatra alkalmasak;

h) a hadifoglyokat osszuk be 50 főnyi szakaszokba és minden szakaszt helyezünk egy hadifogoly altiszti parancsnoksága alá. A hadifogoly szakaszparancsnok altiszt készítsen a parancsnoksága alá helyezett hadifoglyokról két példányban névjegyzéket; egyiket adját a tábori csendőrnek, a másikat pedig tartsa magánál.

j) a hadifoglyokról, rendezésük után, készítsünk jegyzéket, amelyben a tiszteket névszerint, a legénységet pedig csapattestenként és számszerint feltüntetjük.

k) a hadifoglyok rendezése után a tábori csendőr a hadifoglyok számáról jelentést tesz annak az alakulatnak, amely az élelmezésre parancsot kapott, azután átadja őket az őrkíséretükre kijelölt parancsnoknak;

l) ha nagyobb számú fogoly gyors kikérdezése szükséges, a kikérdezésben való segédkezéssel tábori csendőr is megbízható.

20. §. Eljárás maradozókkal, kóborlókkal és szökevényekkel.

59. A szökevények, maradozók, valamint az arcvonal mögött kóborló katonai személyek erélyes üldözése a tábori rendészet egyik legfontosabb feladata.

A tábori csendőr (csapatcsendőr) köteles igazgatóra szólítani mindenkit, akit beosztásától távol talál. Azokat, akik menetek közben maradnak el a csapatától a menetoszlop végén menetelő tábori csendőr (csapatcsendőr) járőr vagy az ügyeleti közegek gyűjtsék össze és a legközelebbi alkalommal (pihenő, megállás) kísérik az alosztályaikhoz, amelyeknek parancsnoka az esetet elbírálja és a szükséges megtorlás iránt intézkedik. Ismétlődés esetében a csapattestparancsnok, a alosztályparancsnok javaslatára, a megrögzött maradozókat

zokat olyan alosztály állományába utalhatja, ahol külön ellenőrzés alatt állanak.

Ugyanígy kell eljárni azokkal, akik a harcból távoztak el jogosulatlanul. Erről a csapattestparancsnoknak is tegyünk jelentést.

Azokat, akik az arcvonal mögött kóborolnak, a tábori csendőr (csapatcsendőr) tisztnek kell átadni.

Szökevények személyi adatairól, valamint a szö- 60.
kés idejéről és körülményeiről a csapatcsendőrtiszt (tábori csendőrör), az alosztályparancsnok szökési beadványa alapján — függetlenül a szökevény ellen esetleg kibocsátott nyomozólevéltől — külön is értesítse a szökevény lakóhelye szerint illetékes hátországbeli csendőrörstöt (városokban a rendőrkapitányságot és az állomásparancsnokságot) a csendőrörstöt azzal, hogy a szökevényről fektessen fel figyelőlapot.

A csapattest állományából megszököttekről minden csapatcsendőrtiszt nyilvántartást vezessen. A nyilvántartás alapjául a csendőr központi nyomozó parancsnokság „Nyomozati Értesítő“-je szolgál.

Az ellenséghez átszökés esetében a csapatcsend- 61.
őrtiszt (tábori csendőrör) az ügyet az illetékes alosztályparancsnokkal egyetértve, azonnal vizsgálja meg. Állapítsa meg az átszökött egyén személyi adatait, az átszökés körülményeit és az alosztály szökési beadványától függetlenül, értesítse az átszökésről a m. kir. csendőr központi nyomozó parancsnokságot (Budapest 114. Postafiók 3.), az illetékes honvédkerületi parancsnokság kémelhárító osztályát, valamint az átszökött egyén lakóhelye szerint illetékes hátországbeli csendőrörstöt (városokban a rendőrkapitányságot) azzal a megkereséssel, hogy az ügyet tartsák nyilván, az átszökött egyén visszajötte vagy kézrekerülése esetében pedig az illetőt fogják el és adják át az illetékes bíróságnak.

- 62.** Ha a szökések, maradozások és kóborlások számanak csökkentése végett szükségesnek látszik, seregtestparancsnokság elrendelheti, hogy minden parancsnokság és alakulat minden olyan esetben, amikor legénységi állományú egyént, mint egyedül utazót egy másik parancsnokság, stb. állományába útbaindít, érintett parancsnokságot válaszos tábori postai levelezőlapon értesítse. Az értesített parancsnokság az útbaindított személy bevonulását az útbaindító parancsnoksággal a válaszlevelezőlapon közölje. Ha az útbaindított a rendeltetési helyére az előirt időben nem vonul be, ellene, mint szökevény ellen kell eljárni.

Szabadság engedélyezéséről a szabadságolás helyén lévő állomásparancsnokságot, illetőleg csendőrségi tábori levelezőlapon szintén értesíteni kell.

A tábori levelezőlapok a címzett parancsnokságnál egyúttal kartotéknyilvántartásra is szolgálnak; ha pedig már nincsen rájuk szükség, a vonatkozó iratok mellett irattárba helyezzük.

21. §. Tábori egészségügyi és állategészségügyi rendészet.

- 63.** A tábori egészségügyi és állategészségügyi rendészeti szolgálat célja, hogy a hadrakelt sereg körletében betegségek (tömeges, járványos) és állatjárványok keletkezését megelőzze, terjedését megakadályozza és leküzdje.

A tábori egészségügyi (állategészségügyi) szolgálat szakszerű vezetése az egészségügyi (állategészségügyi) személyzet feladata, akik e tevékenységük körében a tábori rendészeti szerveket mind ellenőrzési, mind karhatalmi célra — sürgős esetben közvetlenül is — igénybevehetik.

A helyi viszonyok szerint szükséges tábori egészségügyi és állategészségügyi intézkedéseket a seregtestparancsnokság, csapattesten belül pedig a csapattestparancsnokság adja ki. A végrehajtás az alosztályparancsnokok, az ellenőrzés pedig a vezető orvosok (állatorvosok) kötelessége.

A tábori rendészeti szervek, külön parancs nélkül is, állandóan ellenőrizni kötelesek, hogy mind a hadrakelt sereg személyei, mind a polgári lakosság az alábbi általános rendszabályokat megtartsák. Egészségügyi (állategészségügyi) természetű intézkedést önállóan csak ott teyenek, ahol erre hivatott parancsnok (orvos, állatorvos) nincsen; egyébként az esetleg szükséges intézkedéseket ezeknek jelentsék. Az ellenőrzéshez a következőket kell tudni:

a) Az elhelyezési körleteket, tereket, utcákat, pályaudvarokat (hajóállomásokat) tisztán kell tartani. Házak előtt a járdát, utcát, teret stb. azok kötelesek tisztán tartani, akik a házban laknak. Szükség esetében az állomás- (szállás-) parancsnokság az utcákat ossza fel körletekre és jelölje meg, hogy az egyes körletek tisztántartásáról ki tartozik gondoskodni.

b) A természeti szükség végzésére csak erre kijelölt helyeket szabad használni. Ahol szükséges, árnyékszékeket rendeztessünk be. Az ürüléket időnként földdel hintessük be és mésszel fertőtleníttessük. Árnyékszék nem lehet kút közelében. A hely megválasztásakor az uralkodó szél irányára is legyünk figyelemmel. Hasonlóan ügyeljünk arra is, hogy az istállókból kikerült trágyát ne halmozzuk fel kutak közelében.

c) Az ivásra alkalmas vizű kutakat „Ivóvíz“ feliratú táblával jelöljük meg. Gyanús vizű kutakra „Nem ivóvíz!“ vagy: „Ivásra csak felforralás vagy átszűrés után alkalmas!“ feliratokat alkalmazunk. A kutakat, forrásokat és azok környékét tisztán kell tartani, vízhordó vagy ivóedényeket az ivóvízbe nem szabad

meríteni, állatoknál nem szabad közvetlenül az ivóvízből itatni. Vízet szolgáltató helyet, különösen ha vizet tömegesen használnak, őriztetni kell. Ha szükséges, az egyes csapatrészeknek külön-külön kutakat, forrásokat utaljunk ki. Folyóvizeknél jelöljük meg az ivóvíz és a főzővíz nyelésére, az itatásra, a főzőedények tisztítására, a mosásra, fürdésre és úsztatásra szolgáló helyeket. Akadályozzuk meg, hogy a vizet a csapatalakulatok vagy egyesek nem rendeltetésszerűen vagy egészségellenesen használják, a parancs ellen cselekvéseket az illetékes csapattest-parancsnokságnak fel kell jelenteni

d) Ha vágóhíd nincsen, a vágóállatok vágására alkalmas, lehetőleg folyóvíz mellett fekvő helyet (közvetlen vágóhelyet) jelöljük ki.

e) Az élelmiszerhulladékokat és a fel nem használt vágóhulladékokat helyezük gödrökbe. A gödröket mélyük pontja kb. 20 cm vastag földréteggel szórjuk be és lehetőség szerint mésszel fertőtlenítsük. Az állati hulladékokat a dögtéren (gyepmesteri telepen) földeljük el. Ahol dögtér nincs, jelöljük ki erre a célra egy, a község beépített területének utolsó lakóházától, továbbá a közútaktól, legelőktől, kutaktól, álló- és folyóvíztől legalább 150 méter távolságra fekvő helyet és kerítjük be azt úgy, hogy oda emberek és állatok csak a célra szolgáló kapun át juthassanak be. Ahol hulladékfeldolgozó vagy hullaégető telep, vagy hullaemésztő kút van, ott az állati hullák ártalmatlannátételére ezekre a telepekre vegyük igénybe. A dögtéren minden állati hulladékhoz szerezni olyan mély gödröt kell ásni, hogy a hulladék földbe való behelyezése után, a gödör felső széléig legalább 2 méter tér maradjon beföldelésre.

f) A táborhelyet a tábor elhagyása után kifogástalan állapotba kell helyezni. Az árnyékszékeket és a hulladékgyűjtő gödröket legalább 1 m vastagságú földréteggel

be kell földelni. Az istállókból a trágyát hordassuk ki és egy helyen, a trágyatelepen gyűjtessük össze.

g) A lakosságot kötelezzük arra, hogy minden emberi vagy állati ragadós megbetegedést az állomás- (szállás-) oszparancsnokságnak, illetőleg a legközelebbi orvosnak (állatorvosnak) vagy tábori csendőrőrsnek (csapatcsendőrnek) azonnal bejelentsen. Ha orvos nem áll azonnal rendelkezésre, a tábori csendőr (csapatcsendőr) intézkedjék, hogy a beteget az orvos megérkezéséig elkülönítsék. Ugyanígy kell eljárni, ha egyelőre nem lehet megállapítani, hogy a betegség ragályos-e, vagy sem.

h) Járvány miatt zárlat alá helyezett helységekből katonai és polgári személyek kilépését akadályozzuk meg. A ragadós állatbetegségek miatt lezárt helységeket (udvarokat, tanvákat, majorokat, pusztákat) tart-suk nyilván és ellenőrizzük, hogy az illető betegség el-fojtását célzó rendelkezéseket a lakosság pontosan be-tartsa.

j) Olyan helységben, amelyben ragadós (fertőző) betegség van, nem szabad csapatot elszállásolni. A fer-tőzött helyeken az átvonulást is kerüljük, ha ez nem lehetséges, arra kell vigyázni, hogy a lakossággal való érintkezés a legszükségesebb mértékre szorítkozzék. Fer-tőzött helyeken való átvonulás alkalmával nem szabad megállni. Olyan helységeken, ahol ragadós állatbetegség uralkodik a lovakat ne szállásoljuk el, vagy ha ezt kényszerítő szükségből mégis meg kell tennünk, a fer-tőzött udvarokat minden esetben kerüljük el és a lovak beszállásolására a tehén- és ököristállókat, csűröket, félszereket vagy pajtákat vegyük igénybe. A fertőzött helység be- és kijáratához jól feltűnő, könnyen el nem távolítható jelzőtáblákat állítsunk, amelyen a betegség nevét tüntessük fel. Pl.: „Tifusz!” vagy „Takonykór!”. A táblákat hagyjuk ott, amíg a betegség meg nem szűnt.

k) A nyilvános helyeket (vendéglők, korcsmák italmérések, stb.), valamint a nyílt piacokat ellenőrizzük, hogy az étel- és italneműek előállításánál, tárolásánál és kiszolgáltatásánál a közegészségügyi intézkedéseket megtartsák. Az ilyen nyilvános helyeken alkalmazott személyeket tartjuk K. szempontból is megfigyelés alatt. Ilyen cikkek árusítására csak megbízható egyéneknek és csak előzetes honvédorvosi vélemény alapján szabad engedélyt adni. Elelmiszernak vagy italneműnek nyílt üzletben vagy piacon kívül való árusítását nem szabad megengedni.

l) A nyilvános házakat ellenőrizzük, hogy a törvényben előírt, vagy külön rendelkezésekkel megszabott egészségügyi és rendészeti szabályokat megtartsák. Győződünk meg, hogy kémgyanús személyek nincsenek-e alkalmazva. Ha katonai személyeknek ilyen helyek látogatását megtiltották, ellenőrizzük a rendelkezés megtartását.

65. A tábori rendészeti közegeknek az is kötelessége, hogy abban az esetben, ha az elemi rendszabályokból nézve valamelyik parancsnokság nem intézkedett volna, ezt a tábori csendőr (csapatcsendőr) tiszti parancsnoknak jelentsék, aki a jelentést az illetékes parancsnoksághoz továbbítja.

A tábori egészségügyi és állategészségügyi rendszeti szabályok megtartásának ellenőrzése végett tábori csendőrök (csapatcsendőrök) szükség esetén magánlakások és a magántulajdonban levő állati férőhelyek megvizsgálásával is megbízhatók.

22. §. Harácsolás. Anyaggyűjtés.

66. A harácsolás az ellenséges területen (országban) foganatosított beszerzések egyik módja (megfelelően a saját országunkban alkalmazott „hatósági igény”

vétel"-nek). A harácsolást a fővezérség rendeli el, egyúttal szabályozza a fizetési módozatokat (készpénzért vagy elismervény ellenében), valamint a térítési árakat is.

A harácsolást — rendszerint magasabb parancsnokság parancsára vagy felhatalmazására — csapatok vagy tábori élelmező intézetek foganatosítják úgy, hogy a szolgáltatásra a helyi közigazgatási hatóságokat írásban felhívják.

A helyi hatóságoktól ilyen módon igényelt cikkek a lehetőleg a csapat élelmező, illetőleg a tábori élelmező-intézetek egy élelmezésügyi tisztje veszi át. Az átvevő közeget a kirendelő parancsnokság nyílt paranccsal és készpénzzel (elismervényfüzettel) köteles ellátni. A harácsoláshoz szükség esetében karhatalom is kirendelhető.

A tábori csendőr (csapatcsendőr) kötelessége, hogy minden tudomására jutó harácsolás jogos voltát megállapítsa, kellő igazolás híján annak folytatását megakadályozza és a szükséghez képest feljelentést tegyen.

Magántulajdonnak meg nem engedett célra, jogtalanul, átvételi elismervény nélkül, vagy hiányos, érthetetlen vagy olvashatatlan szövegű és aláírású elismervény ellenében történő harácsolása a dolog természete szerint fegyelem és rend elleni bűncselekménynek (Ktbtk. 113—116. §.), avagy lopásnak, csalásnak vagy rablásnak minősül; a tettessel szemben ennek megfelelően kell eljárni.

Az anyaggyűjtő-szolgálatot a hadrakelt seregen 67. belül az anyaggyűjtő-szolgálat végzi. Az anyaggyűjtésben a tábori rendészeti szerveknek is közre kell működniök.

Helységek elfoglalása alkalmával a tábori rendészeti közegek kutassák fel az ellenséges hadianyag- és élelmiszerraktárakat, valamint a magánosok tulajdonában levő és a hadsereg számára igénybevehető nagyobb készleteket és forduljanak a legközelebbi csapathoz a

szükséges őrségek felállítása végett. A talált készleteket a seregtest-parancsnokságnak jelentsék.

A gyűjtött saját vagy ellenséges anyag fosztogatóit vagy rongálóit el kell fogni és át kell adni a tábori bíróságnak. A hátrahagyott ellenséges állami berendezéseket és egyéb állami vagyont, valamint az elmenekült lakosság magántulajdonát is óvniuk meg a haszontalan rongálástól és pusztítástól, különös figyelmet fordítsunk a közhivatalok épületeinek és iratanyagának megóvására.

A csapatoknál az anyaggyűjtést a segédtiszt irányítja, azért a tábori csendőrök (csapatcsendőrök) minden zsákmánykezelési és anyaggyűjtési ügyben közvetlenül hozzá forduljanak.

68. A polgári lakosságot kötelezzük mindenféle hadianyag beszolgáltatására. Ezt a fővezérség, illetőleg a seregtest-parancsnokság hirdetmény útján közzéteszi. Ha a lakosság vonakodik a hadianyagokat beszolgáltatani, azoknál, akik gyanúsak abban, hogy hadianyagot rejtegetnek, tartunk házkutatást. Minden olyan katonai célra felhasználható dolgot, amely a magyar vagy szövetséges, illetőleg az ellenséges állam tulajdona, hadianyagnak tekintünk. Ilyen dolgokat magánúton sem árusítani, sem pedig megvásárolni nem szabad. Ha tábori csendőrök (csapatcsendőrök) egyéb ügyben folytatott nyomozás közben jogtalanul birtokolt kincstári tárgyakat találnak, vegyék őrizetbe, a birtokost vagy birtoklót jelentsék fel és nyomozzák ki, hogy kinek a révé és milyen úton jutott az illető a tárgy jogtalan birtokába.

Menetek közben a tábori csendőrök (csapatcsendőrök), fontosabb szolgálati feladatuk érdekeinek csorbítása nélkül, gyűjtessék össze polgári egyénektől az elhagyott saját vagy ellenséges hadianyagot, adják át a legközelebbi csapatnak (vonatnak), vagy ha meg-

ható — a községi előljárásának megőrzés végett és te-
gyenek jelentést parancsnokságuknak.

Minden tábori csendőrnek (csapatcsendőrnek) azon- **69.**
nal és érélyesen fel kell lépnie, ha honvédek élelmi-
szert, lőszert, ruházati, felszerelési tárgyakat vagy
egyéb anyagot eldobálnak, el nem fogyasztott élelmi-
szert vagy lőtápot bepiszkítanak, megsemmisítenek vagy
egyébként használhatatlanná tesznek, az összegyűjtött
hadianyagból vagy hadizsákmányból a maguk használa-
tára jogtalanul eltulajdonítanak. Azt is gátolják meg,
hogy polgári egyének ilyen anyagokhoz hozzájussanak.

A tábori csendőrök (csapatcsendőrök) joga és kö-
telessége, hogy a hátrafelé menő olyan üres járóműve-
ket, amelyeknek sürgős dolga nincs, az anyaggyűjtésben
és elszállításban való közreműködésre kötelezzék.

23. §. Vasúti szolgálat.

A tábori rendészeti szervek vasúti szolgálatá- **70.**
nak feladatai a pályaudvarokon, a vonatokon és a
pályatesten végzendő tennivalókra tagozódnak.

Pályaudvarokon a tábori rendészet feladatai a
következők:

a) A pályaudvarokon rend, fegyelem és tisztaság
legyen.

b) Minden olyan körülményt, cselekményt vagy
mulasztást, amely a kémkedést elősegíti, szüntessünk
meg, illetőleg megszüntetésére az intézkedésre hivatott
parancsnokot kérjük meg. Vasúti kocsikon a hivatalos
feljegyzéseken kívül semmiféle feliratot nem szabad
alkalmazni.

c) A pályaudvar területéről tartsunk távol minden-
kit, akinek az ott tartózkodás nincs megengedve; ille-
téktelenek a szállítmányok tagjaival ne beszélgessenek.

A pályaudvart katonai szállítmányok érkezésekor szükség esetén zárjuk le.

d) A katonai szállítmányokhoz tartozó személyeket akadályozzuk meg abban, hogy a pályaudvar területét a szállítmányparancsnok engedélye nélkül elhagyják vagy a polgári utazóközönséggel összevegyüljenek. Egyenként utazók és kisebb szállítmányok csak az utazók számára fenntartott helyeken tartózkodhatnak.

e) Ellenőrizzük, hogy azok, akik erre kötelezettek vannak, a pályaudvarparancsnokságnál való jelentkezési kötelezettségüknek eleget tegyenek. Gondoskodjunk az érkezők és indulók megfelelő irányításáról, valamint a pályaudvari előtér és a vágányhálózat szabadontartásáról.

f) Gondoskodjunk, hogy ott, ahol lehetséges, a szállítmányok és egyenként utazók részére a pályaudvaron jó ivóvíz álljon rendelkezésre. Egészségtelen ivóvízű kutat zárjunk el.

g) Akadályozzuk meg, hogy a pályaudvarokon levő postaszekrényekbe az átvonuló katonai szállítmányok tagjai postaküldeményeket bedobjanak, vagy ilyenek feladás végett polgári személyeknek átadjanak. Ellenőrizetlen leveleknek más úton való csempészését is meg kell akadályozni.

h) Ellenőrizzük, hogy a pályaudvaron vagy annak közelében levő nyilvános italmérő- és étkezőhelyiségek tulajdonosai az átutazó személyek részére az ételeket és italokat a megállapított minőségben, mennyiségben és áron árusítsák; előállításánál és árusításánál a közegészségügyi szabályokat tartsák meg.

i) A pályaudvar berendezéseit, gördülőanyagát és árukészleteit merényletektől, rongálásoktól és fosztogatásoktól védjük meg.

j) Nagyobb pályaudvarokon, különösen pedig közlekedési gócpontokon a vonatok érkezésénél legalább egy tábori csendőr legyen jelen.

) A vasúti forgalomba a tábori csendőrnek nem szabad beavatkoznia. Vonatokat ellenőrzés címén nem szabad visszatartani.

l) Ha a pályaudvaron személyirányító állomás, vasúti étkeztető állomás vagy más (egészségügyi, anyagi) intézet is működik, a tábori rendészeti szolgálatot ezeknél is a pályaudvari tábori csendőrség lássa el.

m) A pályaudvari tábori csendőr a pályaudvar területén kívül csak akkor végezzen szolgálati tevékenységet, ha veszély van a késedelemben, de ilyenkor is csak a legszükségesebb tennivalókra szorítkozzék.

A vonatokon:

71.

a) Rendszeres vonatellenőrző szolgálatot szervezünk. Minden személyszállító vonaton mind a katonai, mind a polgári utasokat ellenőrizzük, hogy van-e szabályszerű utazási okmányuk? Katonai személyek csak illetékes parancsnokság által kiállított utazási okmánnyal, polgári személyek pedig — erre vonatkozólag életbeléptetett forgalmi korlátozás esetén — csak az illetékes parancsnokságtól kiállított engedéllyel utazhatnak. Vonatellenőrzést a záróvonal átiépése alkalmával feltétlenül, a hadműveleti terület belső vonalain pedig a szükség szerint rendszertelen időközökben kell teljesíteni. A vonatellenőrzést az illetékes tábori csendőrtiszt parancsnokságok úgy szervezzék meg, hogy az utazók ne legyenek feleslegesen gyakori ellenőrzésnek kitéve.

b) Katonai szállítmányok parancsnokát kérdezzük meg, hogy a szállítmányhoz nem tartozó egyén nem utazik-e a vonaton? Ha a fokozott ellenőrzés szempontjából szükségesnek mutatkozik, a parancsnokot kérjük meg, hogy ezt a szállítmány tisztjeivel és altisztjeivel ellenőriztesse.

c) A tehervonatokat ellenőrizzük, hogy nincs-e azokon jogosulatlan magánszállítmány, továbbá, hogy magánszemélyek vagy felesleges kísérők a szállítmány-

nyal jogosulatlanul nem utaznak-e? A szállítmányt útbaindító seregtest- stb. parancsnokság határozza meg, hogy mely parancsnokságok jogosultak, illetőleg kötelesek a szállítmányokat katonai személyekkel kísértetni. A kísérők menetlevéllei vagy nyílt paranccsal legyenek ellátva, amelyben a parancsnokot név szerint, a többi kísérőt pedig szám szerint fel kell sorolni.

d) A személyszállító vonatokat feltűnés nélkül ellenőrizzük a bujtogatás, ellenséges bomlasztás vagy kémkedés meggátítása érdekében.

e) Az anyagszállítmányok fosztogatását vagy megdezsmálását akadályozzuk meg. Pályaudvarokon vesztegő csapatszállítmányok mellett álló tehervonatokat különösen ellenőrizzük. Ilyen helyen a szállítmányparancsnok a sínparók közé — főként éjjel — állíttson öröket.

f) Akadályozzuk meg, hogy a szállítmányok legénysége vagy az egyenkint utazó legénység a vasúti kocsikat, berendezéseket és mutargyakat stb.-t se szándékosan, se gondatlanságból vagy pajkosságból ne rongálja. Az okozott kárt állapítsuk meg, a tettenkapottat pedig fogjuk el.

g) Győződünk meg, hogy a személyszállító iragy katonai szállítmányokat szállító vonatok kocsijainak tengelyein vagy más, rejtőzésre alkalmas helyein nem tartózkodik-e valaki; utasok a vasúti kocsik tetején és lépcsőin nem tartózkodhatnak.

h) A megfigyelő szolgálatba a vasúti személyzetet is vonjuk be. Támogassuk őket a rend fenntartásában.

72. Vasúti pályatesten:

a) A biztonsági és őrszolgálat ellátása a vasúttisztosító-alakulatoknak, valamint a forgalmi- és pályafenntartási vasúti közegeknek a feladata, akiket a tábori rendészeti közegek támogassanak. A tábori csendőr (cs)

patcsendőr) járőrök, ha szolgálati feladatuk hátránya nélkül lehetséges, érintsék az útukba eső vasúti vonalat is. Ellenőrizzék, hogy a vasútbiztosító-őrségek, őrok és a vasúti közegek szolgálatukat szabályszerűen és éberrel teljesítsék.

b) A vasúti pályatest közelében ólálkodó személyeket igazoltassuk, a legkisebb gyanú esetében pedig fogjuk el.

c) A vasútvonalak mentén fekvő községek és városrészek lakosságát ellenőrizzük, nehogy a vasúti kocsikat fosztogassa. Különösen olyan környéket figyeljünk meg, ahol a vonatok a pálya emelkedése miatt lassítani szoktak, valamint, ahol teherkocsik a vasúti állomásnak távolosó és gyengén világított vágányain szoktak vesztegelni.

d) Különleges esetekben (pl. magas személyiségek utazása alkalmával) a vasútbiztosító szolgálatra külön intézkedéseket kell tenni.

e) Vasúti baleset vagy szerencsétlenség alkalmával mind a területileg illetékes, mind pedig a legközelebbi pályaudvari tábori csendőrörs siessen azonnal a helyszínére, gondoskodjék orvosi segítségről, ha szükséges, rendelje ki a mentési munkálatokhoz a lakosságot, tartson rendet a helyszínen és gátolja meg, hogy a zürzavart egyesek lopásra vagy fosztogatásra használják. Biztosítsa a helyszínt, puhatolja ki és írja össze az eset összes szemtanúit. A puhatolás arra is terjedjen ki, hogy a balesetet, szerencsétlenséget stb. nem szabotázs idézte-e elő.

f) A pályatestnek megtámadtatás, merénylet vagy egyéb a forgalmat gátló cselekmény (szabotázs) ellen való védelmére a VI. fejezet rendelkezései mértékadók.

A fenti rendelkezéseket hajón vagy gépkocsin történő szállítások esetében is értelemszerűen alkalmazni kell.

24. §. Záróvonal.

73. A hadműveleti területnek a hátországtól való elválasztására a fővezérség tábori rendészeti céllal záróvonalat határoz meg. A hadtest és ennél magasabb parancsnokságok ott, ahol szükséges, az egyéni és a járóműködés terén — ideiglenes hatállyal — a hadműveleti területen belül is korlátozásokat léptethetnek életbe. E korlátozások területi határai azonban nem esnek a záróvonal fogalma alá.

A záróvonalat katonai személyek csak illetékes parancsnokság által kiállított utazási okmányokkal (menetlevél, nyílt parancs, szabadságolási igazolvány stb.), polgári személyek pedig a fővezérségtől megszabott engedéllyel léphetik át.

74. A záróvonalat csak a fővezérségtől vagy az illetékes hadseregparancsnokságtól meghatározott helyeken szabad átlépni. Azokkal, akik a záróvonalat jogosulatlanul átlépni megkísérlik, kémgyanúsakként kell eljárni. Ha a kémgyanú nem nyer beigazolást, a jogosulatlan átlépés miatt az eljárás a polgári rendőri büntetőbíró-ság, illetőleg katonai közigazgatási parancsnokság, ha pedig ezek nem működnek, az illetékes tábori rendészeti büntetőbizottság hatáskörébe tartozik.

A záróvonalat lehetőleg lovas tábori csendőrőrs-láncolatával zárjuk el. A záróvonalat alkotó tábori csendőrőrsök számára külön záróvonal századparancsnokságokat és (altiszti) szakaszparancsnokságokat állítsunk fel. A századparancsnokokat az őrsök minálgyakoribb ellenőrzése érdekében, lássuk el gépjárművel.

A záróvonal tábori csendőrőrsait elsősorban háttér-csendőrzéslánc állományából vegyük. Ha a háttér-csendőrzéslánc állománya nem elegendő, a szükséges tiszteket és legénységet a fővezérségtől igényeljük.

A záróvonal láncolata minél sűrűbb legyen. **75.** Nem nagy létszámú és egymástól távol fekvő, hanem kisebb létszámú, de sűrűn elhelyezett őrsöket telepítünk. Olyan területen, amelyen az ellenőrzés különösen fontos, a lehetőség szerint minden községben legyen tábori csendőrőrs. Egy tábori csendőrőrs több községre is kikülöníthető, de az egy helyre kikülönített tábori csendőrők létszáma ne legyen kevesebb három főnél. A különítményeket az őrsparancsnok parancsnokolja és ellenőrzi.

A záróvonalat alkotó tábori csendőrőrsök és különítmények feladata a záróvonal minél sűrűbb portyázása és az átkelési helyek ellenőrzése. Rendes közbiztonsági szolgálatot legfeljebb csak az állomáshelyükön teljesítsenek; őrskörletet nem szabad számukra kiutalni.

A forgalom számára engedélyezett átkelőhelyeken állandó vonat- és útellenőrző szolgálat működjék.

A záróvonal-szolgálatba saját vagy szövetséges **76.** állam területén a záróvonal mentén fekvő községek előjáróságát és megbízható lakosságát is vonjuk be. Ilyen helységekben, különösen az idegenrendészetet kezeljük szigorúan, de biztosítjuk azt is, hogy a lakosság azonnal jelentse a községi előjáróságnak vagy a tábori csendőrőrsnek (különítménynek), ha valaki a záróvonalat rejtett utakon átlépni megkísérli, sőt az illetőt, ha lehetséges, fogja is el.

A záróvonalon át a csempészt is akadályozzuk meg.

A megbízhatatlan lakosokat, akik személyeknek vagy áruknak a záróvonalon át csempésztésével foglalkoznak, a büntetőeljárás lefolytatása után utaljuk gyűjtőtáborba. Az igazoltatásnál (eljárásnál) a K. szempontokra is ki kell terjeszkedni.

IV. FEJEZET.

Kémelhárítás. Hírszerzés. Ellenséges bomlasztás.

25. §. Általános irányelvek.

A kémelhárítás a tábori rendészet egyik legfontosabb ágazata. Irányítása a seregtest hírszerző és nyilvántartó (vezérkari) tisztjének feladata, akinek a szolgálat ellátására a tábori rendészet szervei közvetlen rendelkezésére állanak és hírszerző, valamint kémelhárítási ügyekben jelentést tesznek. A tábori rendészetet érintő rendelkezéseit a tábori csendőr osztagparancsnoknak és a csapatcsendőr tiszteknek közvetlenül adja ki. 77.

A kémelhárítás terén a tábori csendőrségnek, a kiadott irányelveken belül, minél nagyobb kezdeményezési és önálló működési lehetőséget biztosítsunk.

A kémelhárító tevékenység ne csak polgári személyek ellen irányuljon. 78.

Ellenséges hírszerzők szívesen öltözködnek a honvédség vagy csendőrség egyenruhájába, mert felfedeztetésük veszélye így kisebb, de — mint mindenütt — a mi sorainkban is akadhatnak árulók, akik veszélyesebbek az ellenségnél, mert a katonai titokhoz könnyebben hozzáférhetnek, leleplezésük pedig a beléjük helyezett bizalom miatt — legalább is egy ideig — nehezebb.

A kémelhárító tevékenység súlya a feltűnés nélküli

megfigyelésen és puhatoláson van. Kémgyanú esetében csak akkor szabad parancs nélkül nyiltan fellépni és a kémgyanús személyt elfogni, ha tettenkapás történik, vagy ha a késedelem veszéllyel jár (pl. a kémgyanús egyén tudomást szerzett a gyanúról, megszökhetik, bűnjeleket megsemmisítheti, stb.). Egyébként a felmerült gyanúról tegyünk bizalmas jelentést. A hírszerző (vezérkari) tiszt, illetőleg az ő parancsa szerint a tábori csendőr osztagparancsnok intézkedjék, hogy a kémgyanús személyt megfigyeljék, tettestársait, összeköttetéseit, stb.-t megállapítsák, és akkor kerüljön a sor nyilt intézkedésre (elfogásra, házkutatásra, stb-re) amikor mindezek kellőképpen fel vannak derítve és az eredmény biztosítva van. Az elhamarkodott fellépés az eredményt meghiúsíthatja.

26. §. Tudnivalók a kémekről és a kémkedésről

79. Kémelhárítás nemcsak a tábori rendészeti szervek feladata, hanem abban a csapatnak és a hadi minden személyének részt kell vennie, sőt a teljesen megbízható polgári lakosság segítségét is igénybe kell venni.

A kémelhárítás óvórendszabályait a honvédség minden tagja ismerje. A legénység oktatása az alosztályparancsnok feladata, de a csapattestparancsnok intézkedjék, hogy a csapatcsendőrtiszt is tartson a legénységnek kémelhárító előadásokat. Csapatcsendőrtiszt hiánya vagy másirányú elfoglaltsága esetében ilyen előadások tartásával segédoktatóként ügyes tábori csendőrök is meg lehet bízni.

80. Az oktatások és előadások során, amelyekben oktatásra alkalmas, megtörtént kémkedési eseteket mondjunk el, a legénységet főként az alábbiakról tájékoztassuk:

a) a kém nemcsak fontos katonai titkokat igyekszik megszerezni. Számára még a legjelentéktelenebbnek látszó, vagy a hadsereg körében köztudomású adat is értékes lehet;

b) a kém mindennemű álruhát, egyenruhát vagy más öltözetet ölthet, a saját vagy a szövetséges hadsereg egyenruhájába öltözködhetik, sőt másoktól megszerzett behívójeggyel katonai szolgálatra is bevonulhat. A magyar (vagy szövetséges) egyenruha viselése, vagy a magyarul tudás tehát nem elég a kémgyanú elosztatására;

c) a kém főleg katonai elhelyezések közelében vagy katonai egyénektől látogatott nyilvános helyiségekben tartózkodik, hogy így katonai személyekkel ismeretséget köthessen és bizalmukba férközhessék, vagy legalábbis a beszélgetésüket kihallgathassa;

d) a kém sokszor magasállású személyiségekre, előjárókra, stb.-re hivatkozással igyekszik maga iránt bizalmat kelteni, vagy a gyanút magáról elterelni. Igazoltatása, elfogása alkalmával biztos fellépéssel, fenyegetéssel igyekszik a vele szemben eljáró tábori rendészeti közeget megfélemlíteni;

e) az ellenség kémnők útján is igyekszik híreket szerezni, ezért a katonákkal barátkozó nőket tartjuk különös ellenőrzés alatt;

f) helyiségekben az ellenséges érzelmű polgári lakosok — ha ott nem idegenek is — kémek hírközvetítői lehetnek.

A kém a megszerzett híryanagot a legkülönbözőbb és legkormönfontabb módokon igyekszik az ellenséghez juttatni. Így pl. szóban, írásban a kémnél magánál, postán, levélben, távírón, távbeszélőn, rádióon, postagalambokkal, repülőgépen, burkolt szöveggel, vegytintával, ujságok, könyvek egyes betűinek megjelölésével, üzleti vagy más ártatlannak látszó feljegyzések szövegébe rejtve, számolócédulán, csomagoló- vagy cigaretta-

papíron, bőrön vegytintával, zsebkendőn, ingen, könyvvel táblájába beragasztva, botban, esernyőben, órában, cigarettatárcában, pipában, szipkában, bőröndben, ruházatban, cipőben, orrban, szájban vagy a test egyéb üregében, fényképezőgépben, állatok szőrözetében, stb.

A kémkedés leghatásosabb módja a híryanagnak fényképen való rögzítése. Fényképezőgépnek, valamint az elhasznált és tartalékfilmeknek, lemezeknek őrizetbe vétele legtöbbször értékes tárgyi bizonyítékot szolgáltat. Ezek őrizetbevételénél azonban meg kell akadályozni, hogy a kémgyanús egyén azokat kinyissa, vagy a fényképezőgépen babráljon, mert az elő nem hívott felvételeket egy mozdulattal megvilágíthatja és használható anyaggá teheti.

82. Kémgyanúsnek kell tekinteni általában azt a polgári vagy katonai személyt, aki:

a) feltűnően keresi olyan egyének ismeretségét, akik bizalmas katonai iratokat kezelnek, irodában vannak alkalmazva, katonai célokat szolgáló s nem nyílt dolgokat gyártanak, őriznek vagy ilyenek hollétéről tudnak;

b) katonai elhelyezési körletbe, irodába, gyárba, üzembe igyekszik bejutni, oda engedély nélkül vagy tilalom ellenére beférkőzik;

c) elfogadható indítók nélkül vagy látszólagos indítókkal (pl. házalás vagy árusítás ürügye alatt) katonai táborokat, gyakorló- és löterekeket felkeres, katonai célokat szolgáló berendezések, fontosabb pályaudvarok, hajóállomások stb. körül ólálkodik;

d) hivatásától vagy foglalkozásától távolálló katonai vonatkozású ügyekbe betekintést igyekszik szerezni vagy ilyenek iránt feltűnő érdeklődést tanúsít;

e) feltűnően óvatos, a nyilvánosságot titokzatos kerüli vagy rejtett utakon jár;

f) ismeretlen módon nagyobb pénzösszegekhez vagy vagyonával vagy nyílt jövedelmével arányban nem megfelelő módon költekezik;

g) katonai személyektől látogatott nyilvános helyiségekben (vendéglőkben, korcsmákban) gyakran mutatkozik, ismeretlen katonákkal beszélgetésbe elegyedik, őket étel- vagy italművel megvendégeli;

h) külföldi személyekkel gyanús levelezést folytat vagy ismert kémgyanús egyénekkal gyakran érintkezik;

j) hamis vagy hamisított okmányokkal akarja az ország határát vagy a záróvonalat átlépni; mint külföldi útiokmányok nélkül jött az országba, jelentkezési kötelességének nem tett eleget, ide-oda utazgat és sehol sem jelentkezik; nevét, lakóhelyét és foglalkozását több ízben másként jelöli meg;

k) feltűnően sok igazoló iratot, okmányt, ajánlólevelet, lebélyegzett igazolást hord magánál vagy több névre szóló igazoló okmányok vannak nála:

l) feltűnően sokszor lépi át az ország határát anélkül, hogy a hivatása vagy a foglalkozása ezt megokolttá tenné;

m) Gyanús végül az a nőszemély, aki tisztok és bizalmas beosztásban levő katonai vagy polgári személyek társaságát, ismeretségét, barátságát keresi s mindenáron a bizalmukba igyekszik férkőzni.

27. §. Óvórendszabályok a kémek ellen.

Az eredményes kémelhárítás egyik legfontosabb feltétele a titoktartás, továbbá a bizalmatlanság minden ismeretlennel szemben és végül a kémek munkáját megnehezítő óvórendszabályok. Ezekről a következőket kell tudnunk: 83.

a) Laktanyába, táborba, irodába, raktárba, üzembe csak olyan egyént szabad bebocsátani, kinek belépési engedélye van. Ismeretlen egyén kérdezősködésére az őr ne adjon választ, hanem vezettesse az illetőt az őrparancsokhoz;

b) bizalmas természetű ügyekről, parancsok munkálatokról az illetékeseken kívül senki, tehát hozzátartozó és bajtárs se szerezzen tudomást. A sokszoros helyiségeket állandóan ügyeltessük;

c) nyilvános helyeken (vonaton, villamoson, kávéházban, vendéglőkben, korcsmában, utcán), de zárt tanságokban sem szabad bizalmas ügyeket tárgyalni. Tiszteletbeli katonai viszonyok iránt érdeklődőknek bármiféle feleletet adni. Ismeretlenekkel ne fiztessünk magunkat, ne ételt vagy italt. Az alkohol hatása alatt a legtitoktartó ember is fecsegővé válik;

d) elhelyezési körletekben vagy menetek (szállítások) alatt a szállítóeszközökön nem szabad olyan feliratokat alkalmazni, amelyekből a csapattest vagy az alosztály létszáma, a magasabb kötelék stb. megállapítható;

e) bevonulók elosztásánál, parancskihirdetésnél, vételezéseknél idegenek ne legyenek jelen;

f) katonai elhelyezésben és körletben, táborban semmivel sem szabad házalni és erre engedélyt sem szabad adni. Vándorelőadásokat csak a fővezérség engedélyével ellátott, katonai kísérelvel megjelenő színelőadások tarthatnak;

g) katonák látogatói csak a számukra kijelölt helyiségekben tartózkodhatnak; őket más helyiségekbe nem szabad bevezetni;

h) a haderő minden személyének kötelessége, hogy a saját hadviselésre vonatkozó hírek terjesztését kerüldje és ilyent minden rendelkezésre álló eszközzel megakadályozzon;

i) a haderőhöz tartozó személyek a sajtónak semmiféle közlést nem adhatnak, hacsak erre határozottan nem hatalmazásuk nincsen. Beszélgetésekben, postaküldeményekben nem szabad olyasmit említeni, ami szertartásunkra, a saját szándék és helyzet megállapítására

pontokat nyújt vagy az ellenséget ugyanilyen vonatkozásban érinti.

j) A haderő személyei felelősségre vonhatók minden olyan, még tudtukon kívül és közreműködésük nélkül nyilvánosságra kerülő hírekért is, amelyekről bebizonyosodik, hogy forrásuk postaküldeményekben továbbított közlemény volt.

k) A hadrakelt sereg személyeitől származó, vagy részükre készített magánjellegű postaküldemények csak közértelmű nyelven és írással írhatók. Titkos írás, gyorsírás és nem ellenőrizhető idegen nyelv használata tilos. Az ilyen küldeményeket, borítékban, a tábori postahivatal előljáró parancsnokságának kell átadni.

l) A hadrakelt seregtől származó hivatalos vagy magánjellegű postaküldemény nem tartalmazhat olyan adatot, amelyből a feladó a küldő tartózkodásának helyére, vagy a felvevő tábori postahivatal állomás-helyére következtetni tudna.

m) A csapatnak az elhelyezési körletből való eltávolítása után át kell kutatni az összes szobákat, irodákat stb.-t és minden olyan tárgyat szedjük össze, szolgáltatassunk be, amely rólunk az ellenségnek bármiféle adatot szolgáltathatna. Különösen a papírneműt szedjük össze és égessük el. Olyan egyéneket, akiket elhagyott katonai helyiségekben írások összegyűjtésén érünk, fogjunk el.

n) Ha valakit nyíltan vagy burkoltan kémkedésre vagy kémkedésben közreműködésre hívnak fel, adjon halogató választ és azonnal jelentse az alosztályparancsnoknak, aki a jelentést a csapatcsendőrtiszthez, vagy a tábori csendőroszttag-parancsnokhoz továbbítja. A továbbiakban a kémmel szemben a kapott parancs szerint kell eljárni.

o) Kémek ellen önálló nyomozást folytatni tilos. Kémgyanús egyént parancs nélkül csak akkor kell el-

fogni, ha tettenkapás történt, vagy ha a késedelemből veszély származhatik (pl. a kémgyanús egyén meg szökhetik, a bűnjeleket megsemmisítheti stb.). Ha a késelem nem jár veszéllyel, a gyanút azonnal jelentjük a legközelebbi tábori csendőr- vagy csapatcsendőrtisztnek, aki a körülmények szerint a nyomozás folytatbatétele vagy a kémgyanús egyén megfigyelése iránt intézkedik.

p) Kémgyanús egyének igazoltatásánál nem szabad a felületes igazolással, a felmutatott iratok futólagos megtekintésével megelégedni, hanem az igazoltatást olyan alapossággal végezzük, amint az a m. kir. csendőrség számára elő van írva. Ezért a kémgyanús egyéneket alapos megmóztásuk után a legközelebbi tábori csendőr (csapatcsendőr) tiszt parancsnoksághoz vezetessük, ahol alapos igazoltatásuk lehetséges.

r) Minden elfogott egyént a legközelebbi tábori csendőr- vagy csapatcsendőrparancsnokságnak rövid írásbeli jelentéssel adjunk át:

s) fogságbaesett honvéd (tábori csendőr), az ellenségnek csak a nevét, vagy anyakönyvi (azonossági) számát és rendfokozatát tartozik megmondani. A hadifoglyok nem kényszeríthetők arra, hogy haderőnk vagy országunk helyzetére vonatkozólag felvilágosítást adjanak.

28. §. Csapatmozgások.

Vasúton, gépkocsin (hajón) való szállítás.

84.

A berakó-állomásra a menetet — lehetőleg mellé útvonalon — úgy rendezzük, hogy az ellenséges hírszerzés a berakó-csapatokra vonatkozóan ne szerezhessen könnyűszerrel adatokat. A rakodótisztek idejekorán gondoskodjanak a rakodási hely bezárásáról. Be-, vagy kirakodás

alatt senkinek sem szabad a közelben ácsorognia. Mind a legénységnek, mind a forgalmi személyzetnek tiltsuk meg, hogy a szállítmányról, indulási idejéről és rendeltetéséről bárkinek is felvilágosítást adjanak.

Közbeeső állomásoknak és környéküknek kémelhárító szempontból történő ellenőrzéséről a pályaudvar- (hajóállomás-) parancsnokságok, forgalomszabályozó szervek és a területi (tábori) csendőrörsök gondoskodjanak. Közbeeső állomásokon idegenek a szállítmányhoz nem közeledhetnek, a szállítmány tagjaival nem beszélgethetnek, hírlapokat vagy egyéb cikkeket nem árusíthatnak. A vasúti kocsikon (gépkocsikon, hajókon) ne legyen semmiféle felírás, amelyből az ellenséges hírszerző a szállítmány elindulási helyére, békeállomására, tartalmára, rendeltetésére vagy a hadrendre következtethetne. Póstküldeményeket, cédulákat, vagy egyéb tárgyakat a vasúti kocsikból nem szabad kidobálni. A polgári forgalom a szállítás alatt lehetőleg ne a közelben bonyolódjék le, vagy legalább is az állomásnak azt a részét, ahol a szállítmányok rakodnak, zárjuk el. Hírlapok a szállítmányról, elindulásáról, bucsúztatásáról stb. — ellenkező felsőbb rendelkezés hiányában — semmit sem közölhetnek. A menetvonalon leveleket a postaszekrényekbe nem szabad bedobni, ilyenek csak a tábori posta útján küldhetők.

A kémelhárítás a szállítás közben is működjék. 85. A kémelhárító rendelkezések megtartásának ellenőrzése végett minden nagyobb szállítmánnyal 2—3 tábori csendőr, vagy csapatcsendőr is utazzék. Fontos, hogy a szállítmányok összetételét és irányát a kémek sem a közbeeső állomásokon, sem pedig a nyílt pályán meg ne tudhassák. Ha a csapat és a forgalmi személyzet titoktartó, még a forgalmat figyelő kémek sem képesek biztos adatokat megállapítani. A harcokocsikat, lövegeket és általában a leplezhető anyagot takarjuk le.

A kirakásnál hasonló intézkedéseket tegyünk, mint a berakásnál.

86. Gépkocsiszállítás esetén fokozott titoktartás céljából — különösen ellenséges területen — célszerű elrendelni, hogy az útvonalmenti lakosság a szállítás tartama alatt az útvonalat teljesen szabadon tartsa, tehát ne használhassa és bizonyos távolságon belül ne közelítse meg.

Menetek.

87. A kémelhárító szolgálat ellátására az elővédhosszunk be tábori csendőröket, illetőleg csapatcsendőröket. A seregtest-parancsnokság hírszerző (vezérkari) tisztje a seregtest előnyomulási sávját közölje idejében tábori csendőroszttag-parancsnokkal és jelölje meg az útvonalakat és terepszakaszokat, amelyeken a kémelhárító szolgálat súlya legyen.

A tábori csendőroszttag-parancsnok az előnyomulás megkezdése előtt gondoskodik arról, hogy az előnyomuló tábori rendészeti közegeken kívül a csapatok hátraküldött gyanús személyek részletes igazoltatására és ellenőrzésére egy-két tábori-rendészeti tiszt és tábori csendőr is mindig rendelkezésre álljon, mert az előnyomulásban lévő tábori rendészeti közegeknek ilyen részletes eljárásra rendszerint nincs idejük.

A csapatoszlopokhoz beosztott tábori csendőrök (csapatcsendőröknek) feladata, hogy az utakon, főleg előre, az ellenség felé mozgó gyanús egyéneket felkutatásuk, figyeljük, feltartóztassák és a tábori csendőroszttagparancsnoktól kijelölt igazoltató csoporthoz hátraküldjék. Az örök a foglyokat lehetőleg olyan útvonalra vigyék, ahol nem sokat láthatnak.

88. Ha a lakosság különösen ellenséges érzelmű, rendezeljük el, hogy a csapatok áthaladása idején tartózkodjunk az utcákon, a házak ablakait, a

tegyék be és senki meg ne kísérelje — különösen az ellenség felé — a helységet elhagyni. Községekben a községi előjáróságot meg kell kérdezni, hogy mikor, milyen célból, milyen idegenek érkeztek a községbe, ott tartózkodnak-e még, vagy hova távoztak, nem észlelték-e gyanús idegenek beszivárgását az ellenség felől stb. A lakosságot a községi előjáróság útján figyelmeztessük, hogy idegeneknek tilos szállást adniok s ha ilyenek jelentkeznének, a szállásadó azonnal jelentse a legközelebbi tábori rendészeti szervnek vagy csapatnak.

A tábori csendőrök (csapatcsendőrök) zömét a **89.** főelőnyomulási útvonalokon alkalmazzuk, ahol a polgári forgalom nagyobb és ahol rendszerint a magasabb parancsnokságok is menetelnek. Oszlopok között átfutó, de igénybe nem vett utaknak ellenőrzését bízuk a kiküldött összekötő járőrökre vagy meneteltessünk ott ezzel a feladattal kisebb járőröket.

Pihenők.

A kémelhárító-szolgálat pihenők alatt is éberrel **90.** működjék, mert a csapatok gyakran városokban és községekben pihennek és itt ki vannak téve az ellenséges hírszerzők megfigyelésének.

Célszerű azokkal, akik a pihenőhelyet szemrevételezik, tábori csendőröket (csapatcsendőröket) is előreküldeni, akik az útvonalon és a tekintetbe jövő községekben a szükséges óvintézkedéseket előre megteszik.

Visszavonulás idején a kémelhárító-szolgálat ne **91.** lazább, mert a hátramaradt lakosság között megbujt ellenséges hírszerzők, de az ellenséges érzelmű lakosság is, könnyen szolgáltat az ellenségnek a haderőnkre vonatkozó adatokat. Visszavonulásnál az oszlop végén tábori csendőrök (csapatcsendőrök) meneteljenek, akiknek feladata annak ellenőrzése, hogy elhagyott elhelye-
seinkben, állásainkban semmi olyan adat (irat, pa-

rancs, levél, térkép, jelentés, stb.) ne maradjon, amiből az ellenség katonai adatokat állapíthatna meg. Saját csapatainkról, a visszavonulás irányáról és általában hadműveleteket érintő kérdésekről, stb.-ről a lakosság között terjesszünk hamis híreket.

29. §. Elhelyezések.

92. A kémelhárítás ne csak a helység (város, község) belterületére, hanem közvetlen környékére, a helység határában lévő egyedülálló házakra is terjedjen. A kémelhárító-szolgálat feladatai:

a) a helységet és környékét meg kell tisztítani a gyanús egyénektől;

b) a helységet le kell zárni, hogy kémgyanús egyének oda be ne juthassanak és

c) a később esetleg mégis beszivárgott kémgyanús egyéneket fel kell kutatni és ártalmatlanná kell tenni.

A kémelhárító táborigazgatási közegek a szállásos csapatokkal együtt érkezzenek a helységbe. A helység elöljáróságánál (ha megbízható), egyébként pedig megbízható polgári lakosoknál puhatólás útján állapítsuk meg, hogy milyen idegenek és mióta tartózkodnak a helységben, nincsenek-e ott elrejtőzött ellenséges katonai személyek, a lakosság közül pedig kik azok, akik velük szemben ellenséges érzületűek s ezért fokozott szemmel tartást igényelnek. Az ilyen egyénekhez beszállásoltak figyelmessé tesszük az illetők fokozott megfigyelésére.

A seregtest-parancsnokság hirdetményeit lehetőleg még a csapatok beérkezése előtt függesszük ki.

93. Az ellenség felé vezető utakat a biztosító csapatok zárják el, a hátulról és oldalról jövő utakat pedig a szállásorségek kémelhárító szempontból is ellenőrzik. Erre az őrségek parancsnokai az eligazítás alkalmával kapjanak külön oktatást. Nagy helységbe vagy helys-

ből vezető főbb közlekedési útvonalakra az őrségekhez tábori csendőrök (csapatcsendőrök) is beoszthatók.

Az előljárók és a kémelhárító közegek ellenőrizték, hogy a legénység még a megbízhatónak látszó lakossággal is óvatosan érintkezzék és tartózkodóan viselkedjék.

Mind a polgári hatóságokat, mind a lakosságot **94.** kötelezzük, hogy a helységben tartózkodó idegeneket bejelentsék, de minden idegent is kötelezni kell, hogy ott tartózkodását és annak okát vagy célját felszólítás nélkül bejelentsen. Huzamosabb elhelyezés esetében minden idegent tüzetesen igazoltassunk. A háztulajdonosokat, házfelügyelőket, továbbá a polgári megbízottakat figyelmeztessük, hogy személyükkel felelnek azért, hogy a körletükben, illetőleg a házban, be nem jelentett idegen ne tartózkodjék és hogy a legcsekélyebb gyanúról is azonnal jelentsenek.

Ahol csapatok beérkezésének vagy eltávozásának titokban kell maradnia, különösen felvonulások vagy átcsoportosítások idején, az igénybeveendő helységeket előzetesen teljesen zárjuk el, sőt a seregtest-parancsnokság a kiürítést is elrendelheti. Csapatok átvonulásának idejére azt is megkövetelhetjük, hogy a lakosság tartózkodjék a házak belső helyiségeiben és az ablakokat függönyözze le. A kapukat azonban nyitva kell tartani. Éjjel az utcai világítást is meg lehet tiltani.

A tábori és a csapatcsendőrség ellenőrizze, hogy **95.** ott, ahol ezt elrendelték, a lakosság csak engedéllyel távozzék el a helységből. Ilyen engedélyt csak az állomás-(szállás)-parancsnokság, tábori csendőr tiszti parancsnokság, tábori csendőrőrs és csapatcsendőr szakaszparancsnok, valamint a seregtestparancsnokság által felhatalmazott más parancsnokság állíthat ki. A tábori rendészeti közegek ezeket a parancsnokságokat ismerjék. Illetéktelen parancsnokságok vagy katonai személyek engedélyei, mint érvénytelenek, őrizetbe veendőek. Azt, aki az engedélyt illetéktelenül kiállította, jelentsük

fel. A tábori csendőrség (csapatcsendőrség) gyakori lessel is ellenőrizze, hogy polgári vagy katonai egyének rejtett utakon ne távozzanak és gyanús egyénekkel ne érintkezzenek. Akik ezt megkísérlik, azok után nyomoztassunk, hogy nem kémkedés szándékával cselekedtek-e.

Olyan egyének részére, akiknek foglalkozása a helységek között való rendszeres közlekedéssel jár, ha feltétlenül megbízhatók, állandó közlekedési engedély is adható, amely azonban legfeljebb egy hétre szólhat, de megújítható.

96. A kémelhárítás hathatósabbá tételéhez tartozik még, hogy a csapatkörletben a csapatok elhelyezésére igénybe vett helységek postájának, távirójának és távbeszélőjének polgári forgalmát szüneteltetjük. A rádiókészülékeket a 13. §. b) pontjában foglaltak szerint vegyük őrizetbe, de gondoskodni kell biztos megőrzésükről és arról, hogy jogos tulajdonosaiknak sértetlen állapotban visszaszolgáltatathatók legyenek. Igen fontos a postagalambok gyors felkutatása és őrizetbevétele is.

A templomok tornya zárva legyen. Harangozni tilos. Az ellenség által látott területen a szabadban ruhát szárítani, állatokat legeltetni, tüzet rakni, fényjel adására alkalmas világot égetni, földet művelni nem szabad.

A csapat elhelyezési körletében a kémelhárító szolgálat megszervezése a csapat feladata. A legénységnek nem szabad hadrendi számokat feltüntető jelvényeket viselnie. Járóműveken se legyenek hadrendi felírások. A legénység senkinek se mondja meg, hogy mely csapat vagy seregtest kötelékébe tartozik. Feltűnő és érdeklődő polgári személyekre hívja fel bizalmasan előjárói figyelmét.

A megbízható polgári lakosság között a tábor csendőrség létesítsen minél kiterjedtebb bizalmi hálót.

30. §. Törzsek és törzsszállások.

Magasabb parancsnokság elhelyezésére kémelhárító szempontból olyan lakóház, kastély, tanya stb. a legalkalmasabb, amely nem háztömegek közepében fekszik, hanem lehetőleg külön áll, el van kerítve, jól őrizhető és a környéke jól megfigyelhető. A könnyebb ellenőrzés miatt csak egy kaput tartunk nyitva és ott — az őrségen kívül — tartózkodják állandóan egy tábori csendőr (csapatcsendőr) is. 97.

Törzseknél és törzsszállásokon, különösen harc közben vagy eligazítás idején nagy forgalom van és ez megkönnyíti illetéktelenek beférkőzését. A beosztott tábori csendőrök ismerjék mindazokat a katonai személyeket, akik szolgálati beosztásukból folyóan és azokat a polgári személyeket, akik a hadrakelt sereghez való viszonyuk következtében a parancsnokságoknál vagy azok közelében rendszeresen, vagy gyakrabban megfordulnak. Felesleges zaklatás és feltűnés elkerülése végett ilyenek személyazonosságát és beosztását lehetőleg kérdészködés útján állapítsuk meg. Ha azonban a személyazonosságnak ilyen módon való megállapítása nem lehetséges, továbbá, ha az illető személye vagy ott tartózkodásának jogosultsága tekintetében kétség merül fel, akkor is igazoltassuk, ha magatartása különben nem gyanús. Ellenszegülés vagy kellő igazolás hiánya esetében fogjuk el.

Külön parancsra a tábori csendőrnek (csapatcsendőrnek) az is feladata lehet, hogy az eligazításra megjelent legénység között rendet tartson. Nem kívánatos, hogy az eligazításon megjelentek idegenekkel, különösen polgári személyekkel érintkezzenek vagy beszélgessenek.

A kémelhárítás törődjék a parancsnokság elhelyezésének környékével is. A gyanús szomszédokat ki kell

lakoltatni. Az épület körül ólalkodókat távolítsuk el és utcai árusokat se tűrjünk meg a közelben.

98. Kémek a parancsnokságok irodáiba ne juthassanak be, ne lehessenek fültanúi szóbelileg vagy távbeszélőn kiadott intézkedéseknek.

Távbeszélő- és rádióközpontokba idegeneknek még ideiglenesen sem szabad belépniök. Ez a tilalom katonai személyekre is vonatkozik. Parancsnokságok elhelyezésére szolgáló épületből a háziakat távolítsuk el.

99. Áruló a parancsnokság nagyszámú személyzele között is akadhat. Az ellenséges hírszerzők ezek között különösen azokat igyekeznek megnyerni, akik parancsokhoz, iratokhoz, térképekhez, vázlatokhoz könnyen és feltűnés nélkül hozzájuthatnak. (Irnokok, gépírók, rajzoló-nyomdászok, könyomdászok, küldöncök stb.) A tiszt vagy altisztí étkezdék alkalmazottai, kiszolgálói vagy parancsnoksághoz szegődött markotányosok, borbélyok, tudósítók, semleges államok katonai személyei stb. között is akadhat kém.

Gyanúsnak tekintsük a parancsnokság személyzetét vagy a közelben tartózkodók közül azt, aki szokatlán időben (éjjel, hajnalban) a parancsnokság épületét vagy a lakóházát elhagyja, idegenekkel, nőkkel, ellenséges érzelmű lakosokkal sokat érintkezik, dorbézol, indokolatlanul sok levelet küld a hátországba vagy semleges országokba, a parancsnokság székhelyéről feltűnően sokat és meg nem állapítható okból elutazik, bejelentés vagy engedély nélkül kísérli meg az állomás elhagyását stb.

Kémkedéssel gyanúsítható személyek életmódját kísérjük figyelemmel. Iszákos, kártyás, sokat dorbézoló nőkre sokat költő egyének könnyebben kaphatók kémkedés útján való pénzszerzésre. Ha szükséges, a gyanús személy lakhelye szerint illetékes csendőr-nyomozó alosztállyal is keressünk érintkezést annak megállapítása végett, hogy nem állott-e be otthon az illető any

helyzetében hirtelen és feltűnő javulás, amely nem áll arányban tisztességes úton megszerezhetett vagy megtakaríthatott összegekkel.

Az ellenséges hírszerzők és közvetítőik rendszerint ugyanabban a helységben szállnak meg, amelyben a megfigyelni szándékolt parancsnokság vagy alakulat van, de azért a szomszédos, közeli helységeket se hagyjuk figyelmen kívül, mert a ravaszabbak onnan járnak át, vagy pedig közvetítőikkal — a feltűnés elkerülése végett — ott érintkeznek. **100.**

A fényképezés törzsek és törzsszállások helyiségeiben egyáltalán tilos, közelükben pedig csak a kémelhárító tiszt engedélyével szabad. Gyanú esetén az őrizetbe vett fényképezőgép lencsezárját ne nyissuk ki s a lemezeket (képszalagot) ne vegyük ki, nehogy a készített, de még elő nem hívott felvételek a világosságon megsemmisüljenek. Ne engedjük meg, hogy a fényképezőgép tulajdonosa a géppel, mielőtt átadja, babráljon, vagy belőle valamit kivegyen.

Magasabb parancsnokságok törzsszállásán a következő óvórendszabályokat fogantatosítsuk: **101.**

a) Az irodákban szolgálatot teljesítő legénységet a tábori csendőrosztagparancsnok prioráltassa; esetleg az illetékes csendőrör s vagy nyomozóalosztály útján az illető lakóhelyén is végeztesen puhatolásokat;

b) Távbeszélőn bizalmas természetű ügyek nem tárgyalhatók. Nyitott ablak mellett egyáltalán ne használjunk távbeszélőt;

c) Hivatalos helyiségek rövid időre se maradjanak nyitva;

d) Idegen személy az irodahelyiségben pillanatokra sem maradhat egyedül;

e) Az irodahelyiség ideiglenes elhagyása alkalmával az ajtót zárjuk be. Végleges elhagyásakor győződjünk meg arról, hogy az összes íróasztalok, szekrények

be vannak-e zárva és hogy nem maradt-e valamelyik íróasztalon hivatalos ügyirat, fogalmazvány, irat, másoló-papír, vagy feljegyzésekkel ellátott naptár;

f) Hivatalos helyiségek kulcsait biztos helyen őrizük (lehetőleg őrségen). Páncélszekrényben a kulcsok a másolatbavétel veszélye miatt, még a szekrény nyitott állapotában és az őrzésre hivatott személy jelenlétében sem szabad benne hagyni;

g) Minden hasznavehetetlen papírt azonnal égessünk el. Papírkosárban, az irodahelyiség elhagyása után, papírhulladék ne maradjon. A kályhába dobott papírhulladékot is égessük el. Titkos iratok másoló- (indigó) papírjait és az itatóspapírt is zárjuk el vagy semmisítsük meg;

h) Titkos ügyiratokat páncélszekrényben őrizünk de ugyanott pénzt is nem őrizhetünk;

i) Titkos ügyiratokat csak tiszték kezelhetnek;

j) Titkos iratok sokszorosításánál tiszt legyen jelen. A sokszorosított példányszámot, a kő lecsiszolást és a sokszorosítópapír megsemmisítését is tiszt ellenőrizzék;

k) A hivatalos helyiségeket, a hivatalos időn kívül rendszertelen időközökben ellenőrizzük.

102. Járőrszolgálatban figyeljük meg: a hírvivők nem bontják-e fel útközben a borítékot, nem olvassák-e el, vagy nem adják-e oda másoknak az iratokat elolvasásra akár jóhiszeműen, akár pedig bűnös szándékból. Nem térnek-e be kézbesítés közben valahová, ahol a kém az ügyiratot leírhatná vagy lefényképezhetné. Nem kapcsolt-e idegen — akár saját vagy szövetségesei egyenruhában is — lehallgatás végett vonallelőrnél, vonaljavítás stb. címén távíró vagy távbeszélővonalra, nem készít-e ilyen vonalak mentén feljegyzéseket? Ez alapos személymotazással lehet megállapítani. Tábor- (csapat-) csendőrök külön írásbeli felhatalmazás alap

ján jogosultak arra, hogy hírvivőket útközben megállítsanak és őket a küldemény megmutatására felszólítsák abból a célból, hogy a sértetlenségről meggyőződést szerezzenek. A parancsot vagy jelentést azonban a tábori csendőr (csapatcsendőr) ellenőrzés végett sem bonthatja fel, sem el nem olvashatja.

31. §. Hírszerzés.

A tábori csendőr tisztii parancsnokságokat a hírszerző szervek is igénybevehetik. Saját arcvonalunkon túl, ellenséges országba terjedő, kémek útján történő hírszerzést, tábori rendészeti szervnek csak parancsra és csak az illetékes hírszerző szerv irányítása szerint szabad szerveznie, működtetnie, vagy ilyen célból saját hírszerzőkkel tárgyalásba bocsátkoznia. Mindazokat a híreket azonban, amelyek az ellenségről a saját hadműveleti területünkön megszerezhetők, a tábori rendészeti szervek öntevékenyen szerezzék meg és jelentésék. 103.

Olyan helység elfoglalása alkalmával, amelyet azelőtt az ellenség tartott megszállva, kutassuk át az ellenség volt szálláshelyiségeit és az ott talált iratokat és hírlapokat, tekintet nélkül arra, hogy fontosaknak látszanak-e vagy sem, gyűjtsük össze és szolgáltatassuk be. A katonai és polgári közigazgatási irodahelyiségeket, táviró és távbeszélő hivatalokat, a vasúti állomások irodahelyiségeit, stb.-t is kutassuk át. Az utóbbi helyeken különösen a forgalmi előjegyzéseket, távirószalagokat, táviratokat gyűjtsük össze.

Elesett ellenséges katonáktól és a hadifoglyoktól is vegyünk el minden feljegyzést és iratot a személyazonossági igazolvány kivételével. Hadifoglyoknál a személyes vonatkozású levelek meghagyhatók.

104.

A polgári lakossággal folytatott beszélgetések közben minél több adatot tudjunk meg az ellenségről, főként az ellenséges kémekről és kémkedésről. A polgári lakosság kikérdezésekor azonban számoljunk a lakosság érzületével. Ellenséges érzelmű lakoságnál főként az asszonyokat, aggokat és a gyermekeket kérdezzük ki. A kérdéseket úgy tegyük, hogy a kikérdezett ne fogjon gyanút.

Nemcsak a nagy és fontos dolgok iránt érdeklődünk; a legjelentéktelenebb adat is értékes lehet.

A megszerzett adatokat a csapatcsendőrök a csapatcsendőrtisztnek szóval jelentsék és az általuk megszerzett iratokat, feljegyzéseket stb. neki haladéktalanul adják át. A csapatcsendőrtiszt a jelentést írásban foglalva a megszerzett iratokkal, feljegyzésekkel együtt a legrövidebb időn belül az illetékes hírszerző szervhez továbbítja.

Tábori csendőrök a jelentésüket írásban tegyék meg és azt — tiszti parancsnokságuk útján — a legrövidebb időn belül terjesszék az illetékes hírszerző szakszervhez.

Tartsuk szem előtt, hogy a legértékesebb hírszerzés csak akkor valóban értékes, ha idejében jut az illetékes tudomására.

A hírszerzésre vállalkozók nevét szóval jelentsük. Velük tárgyalásba bocsátkozni vagy nekik bármilyen ígéretet tenni nem szabad.

A tábori rendészeti szolgálat ellátása közben gyakran rábukkanunk olyan polgári egyénekre is, akik alkalmasnak látszanak arra, hogy őket a saját hírszerző szakszerveink hírszerzőkként felhasználják. Ilyen felkutatott, hírszerzésre alkalmasnak látszó egyének neveit az illetékes hírszerző szervnek jelentsük.

105.

Az ellenséghez küldött saját hírszerzőinket

arcvonalunkig tábori csendőr vagy más ezzel megbízott személy kísérje. Az ellenség felől jövő saját hírszerzőinket részesítsük oltalomban, de akadályozzuk meg, hogy beszélgetésekből vagy szemrevétellel olyan tényeket tudjanak meg, amelyeket az ellenségnél értékesíthetnének. Ezért kihallgatás nélkül, őrizettel, a csapatok körletében bekötött szemmel kísérjük ahhoz a parancsnoksághoz, amelyhez magukat vezetetni óhajtják. Szökési kísérlet esetében ellenük a 150. pont c) alpontja alapján fegyvert kell használni.

Menekültek, hadifoglyok, átszököttek tömeges kihallgatásával tábori csendőrök is megbízhatók. Erre a célra készíttessen a seregtest-parancsnokság kérdőívet. Azokat, akik különösen értékes adatokat tudnak, azonnal vezessük a hírszerző szervhez.

Tábori rendészeti vonatkozásban mind a hadra- 106.
békelt seregben, mind pedig a polgári lakosság között minél szétágazóbb bizalmi hálózatot szervezzünk. A megszervezés és működésben-tartás a tábori csendőrosztag-parancsnokok feladata. A bizalmi egyének nevét tartsuk feltétlenül titokban. Parancsra sem szabad őket megnevezni.

32. §. Védekezés az ellenséges bomlasztás ellen.

Háborúban az ellenség nagy és szétágazó szervezettel dolgozik hadseregünk felbomlasztásán. Ez a szervezet nem válogatós az eszközökben. Hazugság, lepmutatás, álnokság, kétszínűség és ravasz, kiszámított aknamunka jellemzi minden tevékenységét. Környöfont módszereit fel sem lehet sorolni, mert mindig újakat eszel ki. 107.

Kihasználja azt a körülményt, hogy a háború szenvedéssel, nélkülözéssel, önmegtagadással, testi és lelki megpróbáltatással jár.

Hadihelyzetünkről olyan híreket terjeszt, hogy minden ellenállásunk reménytelen, az ellenség sokszoros fölényben van, győzelemre nem lehet kilátásunk. Híreket terjeszt az ő győzelmeiről és a mi vereségeinkről. Saját anyagi helyzetünket és felkészültségünket siralmasan az övét ellenben nagyszerűnek hirdeti. Honvédeink megadásra, átszökésre csábítja.

A bevonultak otthonmaradt családtagjai között elégedetlenséget szít, hogy ők az elégedetlenséget lelkük útján továbbterjessék a hadrakelt seregben.

Az ország vezetőiről, magas előjárókról aljas híreket, ocsmány tréfákat terjeszt. A társadalmi osztályok közé éket akar verni; a belpolitikai helyzetet a feszültség állapotába kívánja hozni. A tisztikar figyelmét politikára tereli, hogy elvonja hivatásától és feladatától. Igazságos békét ígér, hogy a küzdés elszántságát a népből megtörje.

Ilyen és hasonló eszmék, híresztelések, rágalom özőnével az ellenség mérget csepegtet népünk és hadseregünk lelkébe. Ezt néha láthatóan és ellenőrizhetően, de túlnyomórészt láthatatlanul és nehezen ellenőrizhető módon végzi.

Repülőgépekről röpcédulákat dobáltat, híreit rádióközvetíti. De a főmódszere nem ez, hanem a sajtó és az ügynök.

108. A szabályszerűen megjelenő sajtótermékek ellenőrzés alatt állanak, ezeket tehát az ellenség nem használhatja fel. Annál inkább kihasználja a zugsajtót, amelyet vagy becsempész az országba, vagy pedig költségszámláival Magyarországon állítat elő és dugva terjeszt.

Ügynökökül megtévedt magyar embereket, legalább is magyarul tudókat igyekszik megnyerni, kiként a hadsereg köréből. Az ügynök feladata csak az, hogy a propaganda anyagát, a rágalmat, híresztelést stb. elindítsa; tovább már magától terjed szájról-szájra.

sokszor jóhiszemű emberek útján is, akik a legképtelebb valótlan-ságot is elhiszik, ha „bizalmasan“ hallották és nem is sejtik, hogy az ellenség ingyen ügynökeivé válnak, amikor a hallottakat továbbadják. Mások az ilyen híresztelést tudatosan és egyenesen a bomlasztás szándékával terjesztik.

A terjesztés azonban nem kell nyíltan lázító beszédek tartását érteni. Ártatlan beszélgetés leple alatt magánvélemény címén, komolyan vagy tréfásan elejtett megjegyzésekkel, hallott hírek bizalmas továbbmondásával, rejtett célú történetek, adomák, költemények elmondásával, levelek vagy sajtótermékek felolvasásával, zúgolódással, előljáróknak vagy intézkedéseiknek bíráltságával veszélytelenebbül lehet a bomlasztást végezni, mint nyílt bujtogatással, amely könnyebben bizonyítható.

A tábori rendészeti szervek feladata, hogy a hadrakelt seregben minden ellenséges bomlasztó kísérletet már csirájában elfojtsanak. A tábori rendészeti tisztek ismerjék az ellenség propagandaszervezetét és működését. Erről a fővezérség időnként bizalmas tájékoztatást ad ki.

Az ellenséges bomlasztás ellen való védekezés főbb tennivalói a következők: **109.**

a) A hadműveleti területen sajtótermékek megjelenését és terjesztését a fővezérség, vagy az általa kijelölt katonai közigazgatási (seregtest) parancsnokság engedélyezheti.

Nyíltan vagy rejtetten terjesztett sajtóterméket kísérjünk figyelemmel. Az engedély nélkül előállítottat vagy terjesztettét vegyük őrizetbe, az előállítók és terjesztők megállapítása végett pedig indítsunk nyomozást.

b) Repülőgépekről, mozgó gépkocsikról vagy vonatokról ledobott röpcédulákat szedessük össze és éges-

sük el. Minden röpcédulából néhányat küldjünk meg a tábori csendőrosztagnak.

c) A rémhírterjesztők ellen a bűnvádi eljárás folyamatba tételéről kell gondoskodni. De minden egyéb hírt is, amelyet a hadrakelt sereg körletében száírólszájra („suttogva“) terjesztenek, jelentsünk azzal, hogy a bejelentő a hírt mikor, hol és kitől hallotta;

d) mindazokat, akik a legénység között burkoltan vagy nyíltan elégedetlenséget szítanak, fegyelmetlen kijelentéseket tesznek, általában a hadsereg rendjét és fegyelmét veszélyeztetik, fogjuk el. Nyilvános helyeken, vonatokon stb-n a katonai és polgári személték beszélgetését kísérjük figyelemmel. Azokat, akik bomlasztó tartalmú beszélgetést folytatnak, szintén fogjuk el és adjuk át a legközelebbi tábori csendőrtisztii parancsnokságnak;

e) a lakosság rádiókészülékeit vegyük őrizetbe a 13. § b) pontja szerint. Ellenőrizzük, hogy az ellenséges rádióadásokat a hadrakelt sereg személyei se hallgassák;

f) az ellenséggel való minden közlekedés szigorúan tilos.

Az ellenségnek azt a kísérletét, hogy velünk beszélgetésbe bocsátkozzék, tekintsük mindig ellenséges cselekedetnek, utasítsuk vissza tüzzeel és jelentsük az előljáró parancsnokságnak;

g) minden olyan eseményt, amely bujtogatásnak enged következtetni, éberem figyeljünk meg; minden jelenséget, amely valamely csapat vagy alakulat zedülési szándékára mutat, csirájában fojtsunk el;

h) azokat, akik válságos pillanatokban csüggető szavakat ejtenek, fegyvert, löszert eldobálnak, az engedelmességet megtagadják, vakrémületet keltenek, Szolg. Szab. I. Rész szerint a közbelépő csapatparancsnok vagy más tisztii előljáró, illetve az ő rendelkezésükre bárki más is elrettentő példaadásul a helyszínen felkoncolhatja.